

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

105

AĞUSTOS/EYLÜL 2019

★RED

<http://gazete.red>

f RedDergisi
t gazetered

“Sadece burjuvazi için parlayacaksa,
güneşi de söndürürüz!”

Sol, toplumsal zeminini, hareket tarzını, eylem hattını toptan gözden geçirmeli ve radikal biçimde değiştirmelidir.

Kopuş zamanı

1 Geçtiğimiz ay bir fotoğraf sessiz sedasız gözümüzün önünden geçti gitti. Temmuz 2015'te ■Suruç'ta IŞİD bombasıyla paramparça edilen gençlerimizi anmak için Kadıköy'ün ara sokaklarında yürüyenler ve olan bitene kayıtsız 'kafe' müdavimleri... Polis zorbalığı eylem yapmak isteyen solcuları ara sokaklara itiyor, kent merkezindeki ara sokaklarda ise solcuların yapmak istedikleri karşılık bulmuyordu. Solun ve kent merkezindeki 'hedef kitle'sinin hayata, birbirlerine ve kendilerine yabancılaşmasının daha berrak bir fotoğrafı çekilemezdi herhalde. Sosyalist sol bu yabancılaşmadan, mekan mahkumiyetinden, bu varoluş biçiminden kopmadığı takdirde kimliğini tamamen yitirerek folklorik bir öğeye dönüşecektir. Radikal bir kopuş gerçekleştirilmelidir. Sosyalist sol kendisini emekçilerin üretim ve yaşam alanlarında yeniden inşa etmek zorundadır.

2 Rus Devrimi'nin Lenin'den sonraki en önemli lideri Lev Troçki'ye yönelik suikastin üzerinden 79 yıl geçti. Bu vesileyle, elinizdeki sayıda Troçki'nin katkılarını gönderme yapan makalelere yer veriyoruz. Öte yandan bir kez daha vurgulamakta fayda var; 'Troçkizm' olarak adlandırılan akım, Troçki müritlerinin senenin belli önemli günlerinde ayınlar düzenleme ritüelini sürdürmenin ötesinde bir niteliğe sahiptir, en azından öyle olmalıdır. Bizim açımızdan Troçki, Lenin'in ölümü sonrasında, dünya devriminin yenilgiye uğramasıyla beraber Sovyetler Birliği'nin giderek bürokratikleşmesine karşı mücadele vermiş Bolşevik militanların sembol ismidir. Troçkizm olarak adlandırılan akım ise, her güçlüğe karşı sürdürülen Bolşevizmden başka bir şey değildir. Bugün, dünya işçi sınıfı hareketinin paramparça olduğu, devrimci hareketin tüm kuvvetini yitirdiği koşullarda Bolşevizmi ideolojik olarak yeniden ve yeniden üretmek, devrimci Marksizmi savunmak, işçi sınıfının devrimci örgütünü

inşa çabasından asla vazgeçmemek ve ideolojik, politik, örgütsel birikimi gelecek kuşaklara aktarmak asli görevimizdir. Her türden sapmaya, teslimiyete karşı uzlaşmaz bir mücadele yürütmek zorundayız. En azından bunu başarmalıyız. Ve bu zor bir görevdir. İdeolojik keşmekeş öylesine saçma bir hal aldı ki, artık Marksizmin kavramlarını kullanan ama milli, dinsel, cinsel kimliklerinin 'teori'sini yapan tuhaf topluluklarla muhatabız. Sınıf mücadelesinden başka her türlü 'mücadele' makbul hale geldi. Bu ideolojik pespayelik

sadece marjinal kesimlerin günlük hayatlarını düzenleme meşgalesi olmanın ötesine geçti, söylemleri kendini muhalif olarak tanımlayan kesimlerin hücrelerine nüfuz etti. Bu pespayelikten kopuş ve ideolojik yeniden inşa da bir zarurettir.

3 Akıntıya karşı ilerlemek zorundayız. Her türden gericilikle, düzenin siyasi ve ideolojik saldırılarıyla muhatabız. Bu dönemde irade esastır. 'Muhafız iradesi'... Bu irade, "**Yalnız burjuvazi için parlayacaksa güneşi de söndürürüz**" diyen Troçki'nin yaşam boyu sürdürdüğü iradedir. Çeliğe su verenlerin iradesi. Bolşeviklerin uzlaşmaz kadrolarının her birine sirayet etmiş devrimci irade... Belki de hiç kitleselleşemeyeceğimiz yıllar

önümüzde duruyor ve bu süreçte en kötü ihtimalle ideolojik mevzileri muhafaza etmekte ısrarlı olmak zorundayız. Akıntıya karşı ilerlemek kuşkusuz zordur.

Ahmet Haşim Doğançayır yaşamı boyunca bir 'muhafız iradesi' gösterdi. 12 Eylül işkencehane ve zindanlarından başı dik, yiğit bir devrimci olarak çıktı. Geçtiğimiz ay, 64 yaşında kaybettiğimiz yoldaşımız, ağabeyimiz, dostumuz Ahmet Hoca'yı sevgiyle anıyoruz. Anısı devrimci hareketin her ileri adımına eşlik edecek.

4 Bu sayı iki aylık bir sayı olarak tasarlandı. Önümüzdeki dönemde sitemiz **gazete.red'i** ve dergimizi geliştirmeye devam edeceğiz. Ekim sayısında buluşmak üzere.

Ekonomik iflas, siyasi pespayelik

Özgür Topsakal

Anayasanın 105.maddesine göre diplomalı Cumhurbaşkanları yalnızca 'vatana ihanet' suçundan yargılanabiliyor, hangi hallerin 'vatana ihanet' kapsamında olduğu konusunda herhangi bir açıklama yapılmıyor. Sadece Kaz Dağları'nın ve oradan bölgeye yayılan su kaynaklarının zehirlenmesine göz yummak bile 'vatana ihanet' olarak değerlendirilemez mi?.. Diploması olan Cumhurbaşkanı'nın yargılanması konusunda TCK'da boşluk olduğu açık. Mesela Cumhurbaşkanı cinayet işlerse, 'vatana ihanet' kapsamına girmediği için yargılanmaktan yırtacak mı yoksa dokunulmazlığının kalkması mı beklenecek? Ya da bir Cumhurbaşkanı hırsızlık yaparsa yargılanamayacak mı? Anayasa'yı yapanlar, diplomalı bir Cumhurbaşkanı'nın yani devletin başının herhangi bir yüz kızartıcı suç işlemeyeceğini düşünerek yargılanma halini 'vatana ihanet'le kısıtlamış. Bu kısa bilgileri not düşüp devam edelim...

İktidar koltuğunu 17 senedir bir şekilde işgal etmeyi başaran saray rejimi ve bu rejimin başındaki zatı muhteremin memlekette mahkemelik olmadığı kimse kalmamış gibi. Şimdiye kadarki diplomalı Cumhurbaşkanları da dahil vatandaşla en çok davalık kişi.

Erdoğan, Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı olmak üzere iktidar koltuğunu işgal ettiği 17 sene içinde iktidar gücünü kullanarak ve o güce güvenerek yaptığı işlerin hiçbirinin hesabını vermedi. 'Yargı' en küçük bir muhalif eleştiriyi boş geçmeyip anında davalar açarken, iktidar eliyle işlenen suçları görmezden geliyor ve sonra da insanların adalete güvenmesi isteniyor.

Erdoğan hakkında şimdiye yapılan suç duyurularının 'hiçbiri' bağımsız olduğu iddia edilen yargı tarafından işleme konmadı. Yargı üyelerinin çay toplamak gibi daha önemli görevlerinin olduğunu memleketçe akşam haberlerinden öğrendik.

Erdoğan hakkında şimdiye kadar yapılan suç duyurularının içinde çok ağır iddialar var. Ne var ki bu iddiaların gerçek olup olmadığını öğrenebilmek ancak Erdoğan'ın hakim karşısına çıkarılmasıyla mümkün olacaktır. Ve bu da çaycıların yapacağı bir iş değildir.

Erdoğan ve AKP isimli partinin ileri gelenleri hakkında benim de bir suç duyurum yargının tozlu raflarında bekliyor. Erdoğan'ın yargılanmaktan kaçtığı suç duyurusunda bakın neler var:

CİHAZCILARLA İLİŞKİLER

- Erdoğan'ın başbakanlık görevini icra ettiği sırada 11 Mayıs 2013 günü 52 kişinin ölümüne ve birçok kişinin yaralanmasına sebep olan Reyhanlı Katliamı'nda, hükümetin bu katliamın yapılacağı konusunda istihbaratı olduğu güçlü bir şüphedir. Katliam öncesi

kentteki Mobese kameralarının devre dışı bırakılması da katliamın faillerinin destek aldığını göstermektedir. Reyhanlı katliamı, Suriye Devleti'yle ilişkilendirilerek Türkiye'nin adım adım savaşa itilmesi amaçlanmıştır. Reyhanlı'da yaşanan acı, çok daha büyük başka acıların basamağı yapılmak istenmiştir. Şüphelinin başbakan olduğu dönemde gerçekleşen bu kitle katliamı AKP hükümetinin izlediği savaş siyasetinin bir sonucudur. AKP

Hükümeti Suriye politikasının sorgulanmasının önüne geçmek ve iktidarını muhafaza etmek adına katliamın faillerini gizlemek istemiştir. Bu olayın baş kahramanı ise halkını savaşa sürüklemek isteyen, siyasi emelleri için vatanını, halkını gözden çıkaran dönemin başbakanı Şüpheli Recep Tayyip Erdoğan'dır. Bu sonuç, öngörülemez olmadığı gibi şüphelinin tamamen kendi menfaati uğruna ülkenin refahını ve huzurunu düşünmeden attığı adımlar neticesinde ortaya çıkmıştır. Bu katliamdan sonra bile MİT tırlarıyla silah ve askeri malzeme Suriye'ye taşınmak istenmiş ancak savcılık silah taşınmıyor gerekçesiyle tırları durdurmuştur.

KATLIAMLAR

- Yine Uludere'de 28 Aralık 2011 akşamı Türk Hava Kuvvetleri'nin, Şırnak'ın Uludere ilçesi yakınlarındaki Irak topraklarında F-16 savaş uçaklarıyla yaptığı bombardıman sonucunda 34 vatandaşımızın hayatını kaybetmesi yapılmış olan başka bir katliamdır. Operasyonda hayatını kaybedenlerin, Irak'tan Türkiye'ye mazot ve sigara getiren vatandaşlarımızın oluşturduğu bir kaçakçı kafilesi olduğu anlaşılmıştır. Bu olay üzerine Genelkurmay Başkanlığı Askeri Savcılığı 7 Ocak 2013 tarihli gerekçeli kararında, "gerek şüphelilerin gerekse olayda görev yapan diğer TSK personelinin, TBMM ve Bakanlar Kurulu kararları çerçevesinde kanunun emrini icra kapsamında kendilerine verilen görev gereklerini yerine getirdikleri, görev gereklerini yerine getirirken kaçınılmaz hataya düştükleri, dolayısıyla eylemleri hakkında kamu davası açılmasını gerektiren sebep bulunmadığının anlaşıldığı" denerek takipsizlik kararı verilmiştir. Yani özetle; önce "Vurun" emri verilmiş olup sonra "Biz öyle sandık" denmiştir ve onca vatandaş yok yere ölmüş, olayın asıl sorumluları ise cezalandırılmamıştır.

HALKA SALDIRI

- Gezi Parkı olaylarında ise 61. Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti'nin, İstanbul'un Beyoğlu ilçesinde bulunan ve sadece umumi hizmette kullanılmak koşulu ile tapuda İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne tahsis edilmiş olan Taksim Gezi Parkı'na İstanbul 6'ncı İdare Mahkemesi ve 2 No'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu kararı olduğu halde Topçu Kışlası'nı Taksim Yayalaştırma Projesi çerçevesinde imar izni olmadan yeniden inşa etmesini engelleme eylemi olarak başlamıştır. Ancak bu eylemler şüphelinin "Benim Polisim" dediği memurların orantısız güç

kullanması sonucu 8 sivil ve 2 güvenlik görevlisinin ölümü ile ve binlerce insanın yaralanmasıyla acı bir sonuca ulaşmıştır. Halbuki dönemin başbakanı, benim polisim dediği insanlara bu şekilde emir vermeseydi, görevli polis memurlarının orantısız güç kullanımına izin vermeseydi bu kanlı tablo hiçbir zaman ortaya çıkmayacaktı. Ancak ne var ki şüpheli kendi iktidarı ve makamı uğruna halkını, ülkesindeki huzuru ve barış ortamını sağlamayı düşünmeyip, ülkeyi kaosa sürüklemiştir. Gezi Parkı olayları sırasında sivilleri öldüren polisleri; söylemleri, emirleri ve takındığı tavırla azmettirmiştir. Şüpheli Erdoğan, 23 Haziran 2013 tarihinde yaptığı Erzurum mitinginde "24 saat içerisinde Atatürk Kültür Merkezini temizleyeceksiniz emrini ben verdim arkasından da Gezi Parkı eylemini temizleyeceksiniz dedim" diyerek kanlı olayların ve bu çatışmanın azmettiricisi olduğunu, ülke çapına yayılan bu çatışma ortamını hazırladığını kendi ağzıyla söylemiştir. Nitekim Tayyip Erdoğan daha sonra "Polise emri ben verdim" diyerek Gezi olaylarındaki tüm ölüm ve yaralanma olaylarının sorumlusu olduğunu itiraf etmiştir.

ASKER HAYATINI SEÇİME KONU ETMEK

- Yine bir başka konu ise şüpheli'nin, onlarca askerimizi kaybettiğimiz Dağlıca saldırısının hemen akabinde yaptığı açıklamada konuyu seçimlere getirmiş olmasıdır. Şüpheli, katıldığı bir televizyon programında Adalet ve Kalkınma Partisi 400 milletvekili çıkaramadığı takdirde terörün devam edeceği yönünde tehditvari ifadeler kullanmıştır. Erdoğan'ın, "400 vekili elde edebilecek sayıyı bir siyasi parti yakalasaydı, durum bugün çok farklı olurdu" şeklinde yapmış olduğu beyanın, bugünkü çatışmalı ortama geçilmesindeki neden olduğu ortadadır.

Cumhurbaşkanı olması sebebiyle tarafsız olması gereken şüpheli, bir siyasi parti için 400 milletvekili isteyerek tarafsızlık ilkesine aykırı davranarak Anayasayı açıkça ihlal etmiştir. Sadece bu ifadeleriyle değil, 7 Haziran Seçimleri sebebiyle 12. Cumhurbaşkanı'nın Adalet ve Kalkınma Partisi için oy isteyen mitingler düzenlemesi tarafsız olmadığını göstermiş, Anayasa bir kez daha ihlal edilmiştir.

SİLAH SAĞLAMA

- Şüpheli ayrıca cihatçılara açıktan destek olarak "Yabancı devlet aleyhine asker toplama" ve "silah sağlama" suçlarını işlemiştir. Irak ve Suriye'de etkinlik gösteren silahlı grupların Türkiye'ye giriş çıkışlarına göz yumulmuştur. Bunlara faaliyetlerinde kullanmaları için silah temin eden, buna yardım yataklık eden kişiler tüm bakanların iş ve işlemlerinden sorumlu olan ise dönemin Başbakanıdır.

YOLSUZLUK

- 17-25 Aralık operasyonu Fethullahçı örgütlenme yürütmüş olsun ya da olmasın; ortaya çıkan tapelerde ise Büyük Yolsuzluk Operasyonu'nun başladığı haberini alan dönemin başbakanının konuşmaları mevcut olup Erdoğan'a ait olan görüşmelerin tamamı Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) onaylıdır. Bu ses kayıtları şüphelinin, ne karşılığı edinildiği belli olmayan paraların saklanması yönelik olarak oğluna vermiş olduğu talimatları kapsamaktadır.

KOMPLO FİNANSMANI

- 2011 yılında ise dönemin Başbakan Yardımcısı Ali Babacan gazetecilere yaptığı açıklamada "Libya'daki yeni yönetime üç ayrı 100 milyon dolar sözü verdik biz. Sayın Davutoğlu gittiğinde (Libya'ya) paranın çoğu dağıtılmıştı...Aslında hepsini birden

istediler ama ben uçak düşer diye vermedim...Çünkü 100 milyon dolar nakit, (bavulla gönderildiğinde) yaklaşık 1.100 kilo ediyor. Önce 10 milyon dolar gönderdik, 100 kilo tutuyordu. Sonra üç kez 30'ar milyon dolarlık limitleri burada teslim ettik" demiştir.

Ancak Libya'ya gönderilen paralar için alınmış bir bakanlar kurulu kararı ve verilmiş olan bu denli yüklü miktardaki paranın akıbeti hakkında somut hiçbir bilgi yoktur. Bu para borç olarak mı veriliyor, hibe olarak mı veriliyor, kime teslim ediliyor, Libya'da Kaddafi yandaşlarıyla İslamcı ve şeriatçı isyancılar arasında iç savaş devam ederken Türkiye Cumhuriyeti olarak neden böyle bir riske giriliyor, bu para kimin cebine giriyor? Bu sorular cevapsız bırakılmış ve hiçbir zaman da cevaplandırılmamıştır.

Halbuki gönderilen bu paraya asıl kendi vatandaşımızın ihtiyacı vardır. Libya'ya giden paralar bu ülkenin vatandaşlarının kendi parası olmasına rağmen maalesef toplum bu parayı kendi refahları ve ihtiyaçları için kullanamamışlardır. Kendi ülkesinde bu kadar ihtiyaç varken bunlar göz ardı edilip, düşünülmemesinin, savaş döneminde olan bir ülkeye bu denli büyük miktarda paranın gönderilmesinin sorumlusu ise dönemin başbakanı şüpheli Recep Tayyip Erdoğan'dan başkası değildir.

PEŞKEŞ ÇEKME

- Bir toplum için önemli olan, vatanındaki toprağın, ülkedeki kamu kurumlarının idaresinin kendi tekelinde olmasıdır. Ancak son yıllarda baktığımız zaman maalesef yabancılara satılmayan kurum, kamu malı, hisseler, araziler neredeyse kalmamıştır. Bunların listesini yaptığımız zaman sayfalar süreceğinden sadece örnek vermek gerekirse;

Türkiye Denizcilik İşletmeleri'ne

ait Ankara ve Samsun feribotları, Kuşadası limanı, Trabzon limanı, THY'nin 126 milyon dolarlık hissesi ile 375 adet taşınmaz ve lojmanı, Türkiye Demir Çelik İşletmeleri'ne ait Kalkınma Bankası hisseleri, Amasya Şeker Fabrikası, TÜRK Telekom, TEKEL'in sigara ve alkol bölümü, OPRAS ve PETKİM'deki kamu hisselerinin bir bölümüyle 120 taşınmaz ile 41 adet arsası, TÜPRAŞ, Türkiye Halk Bankası, TEDAŞ Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş., ACISELSAN'ın yüzde 77 hissesi, PETKİM'in yüzde 10 hissesi, Kayseri Elektrik'in yüzde 20 hissesi, Beykoz'daki iskele ve rıhtım, Akdeniz Elektrik Dağıtım A.Ş., Boğaziçi Elektrik Dağıtım A.Ş., İstanbul Anadolu Yakası Elektrik Dağıtım A.Ş. ve çok sayıda arsa ve taşınmaz satıldı.

Yukarıda verdiğimiz örnekler,

Erdoğan'ın dönemin başbakanı olduğu zaman satılan kurumların, arsaların, hisselerin sadece küçük bir kısmıdır.

AKP-Fethullahçı örgütlenme ilişkisi ise üzerinde apayrı durulması gereken bir konudur. O ilişki, Türkiye'yi 15 Temmuz'da kanlı bir iktidar hesaplaşmasına sürüklemiştir ve bu ilişkinin siyasi sorumlularından bir teki bile yargılanmamıştır. Şu an Cumhurbaşkanlığı makamını işgal eden zati muhteremin "Kandırıldık" açıklaması ciddiye alınabilir türden bir açıklama değildir; başkaca da bir siyasi sorumluluk beyanı ortada yoktur.

Saydığımız başlıkların her biri ise başlı başına birer Yargı konusudur. Türkiye iktisadi iflase ve sefalete, siyasi pespayeliğe 17 yılda bu şekilde sürüklenmiştir.

Liberal rezillik çağı...

Yöntem basitti. Dinozor Kemalistler, askeri vesayet falan diye üç beş bir şey sıkıyordun. Darbelerin arkasındaki gerçek güçlere hiç dokunmadan darbe mekanikleri falan diye gevezelik yapıyordun biraz...

Cem Aslan

Soğuk savaş dönemi... Emperyalizm ile Türkiye'deki askeri bürokrasi ve milliyetçi kesim arasında su sızmadığı zamanlardı. Ortak düşman 'Kızılılar'a karşı bu birlik 50 yıl sürdü. Fakat 'Soğuk Savaş'ın sonlarına doğru küreselleşme dedikleri dalga etkilerini hissettirmeye ve sürtüşmeler kendini göstermeye başladı. Emperyalizm ulus devletleri çatırdatıyordu. Ayrılıkçı hareketler dünyada mantar gibi patlamaya başladı. Emperyalizmin teorisyenleri Balkanlar, Kafkasya gibi coğrafyalar hakkında, "Buradan en az 10-20 devlet daha çıkmalı" türünden fikirler geliştiriyordu.

Vesayet 50 yıldır süregelen aynı NATO, ABD, TÜSİAD ve piyasa düzeni vesayeti idi aslında. Sadece 50 yıllık ittifakı bozup aparat değiştiriyordu. Gladyo'nun yerini F-tipi polisler, merkez sağın yerini de dinci sağ alıyordu. Bu ortam liberallere alan açtı. Vesayetin bağırsaklarında yaşayan adamlar makatından kafalarını çıkarıp cazgırlık yapmaya başladı. Kendilerini muhalif aydın, 'statüko' karşıtı vs gibi sundular. Yöntem basitti. Dinozor Kemalistler, askeri vesayet falan diye üç beş bir şey sıkıyordun. Darbelerin arkasındaki gerçek güçlere hiç dokunmadan darbe mekanikleri falan diye gevezelik yapıyordun biraz. Sonra hem vesayete savaş açan En Kahraman Rıdvan oluyordun hem

de istediğin ekran, istediğin gazete köşesi senin oluyordu. Panellere, imza günlerine davetiye alıyordun. Beş para etmez kitapların, yazıların holding medyasında milletin gözüne gözüne sokuluyordu. AB fonlarından paralar yağıyor, özel üniversitelerde dersler vermeye başlıyordun.

Yabancıya karşı yerel olanın hakkını savunan her kişi ve her siyasi akım histerik bir nefretle hedef tahtasına konuyordu. Özellikle asker ve o 'dinozor' Kemalistler kum torbasına çevrilmişti. Devrimciler zaten her devrin nefret nesnesi idi. Şunların bir hakkından gelinseydi, bir bitseydi şu askeri vesayet, Kürt meselesinden demokratikleşmeye kadar her şey çözülecek memleket AB'ye girecek, roketleyip G7

seviyesine ulaşacaktı. En büyük şeytan, cismi yıllar önce gitmiş geriye ismi kalmış Kemalizm idi. Bu akım İslamcılık ve Kürt hareketinin hedefleri ile de çakışınca güçlü bir rüzgara dönüşüyordu.

Propaganda sonucu gülünç algılar çıkıyordu ortaya. 90 m2 evde yaşayan Cumhuriyet yazarı beyaz Türk ilan edilirken jaguarlı gazeteciler zenci Türk sayılıyordu. Ay sonunu zor getiren sen Bethoven dinlediğin için elit oluyordun fakat Kayserili işadamları, jeep süren başörtülü kız halk tabakası gibi algılanıyordu. Mustafa Kemal halkı dışlayarak rejim kuran tepeden inmeciydi. Fakat ondan önceki saray rejimi milletin bağrından çıkmıyordu. 8 yaşında örtünen, 12 yaşında evlendirilen kızlar konu edilmeden kadın sorunu tartışılıyordu. Etkileri toplumun iliklerine işlemiş, kadını köpekle, domuzla eşitleyen sözde kutsal metinler es geçilerek kadın sorunları bir şekilde jakobenliğe, ittihatçılığa bağlanıyor, kafiri nerede bulursan öldür diyen öğreti, Alman genalkurmayının parmağı hiç anılmadan Ermeni katliamları tartışılıyordu. Oyları seçim döneminde paket halde pazarlık konusu olan, şeyhinin bokunu yalayan kitlelerden oluşan cemaat ve tarikatlar bunların gözünde sivil toplum örgütüydü.

Bin yıllık sultanlık rejiminin süren etkilerinden, yerleşik feodal unsurlardan söz eden yoktu. NATO'ya, Batı emperyalizmine kalemini dokunduran yoktu. 60 yıldır memleketin başındaki Menderes, Demirel, Özal, Tayyip gibilerin, yalılarda oturan kodamanların hiç bir olumsuzlukta payı yoktu. Anadolu sağcılığı, dinsel gericilik, linç kültürü, kendini Sivas katliamında, domuz bağı cinayetlerinde açığa vuran kudurmuş cahil vahşeti diye bir şey de yoktu. Ülkenin dışa bağımlılığı, sanayileşmemişliği, açık pazar oluşu, eğitim eksikliği değildi meselesi. Bankaların

boşaltılması, 65 yaşında emeklilik, doğa katliamları, yoksulluk, gelir dağılımı eşitsizliği, sendikasızlık, iş cinayetleri, devletin soyulması, burnunun dibindeki Irak'ın işgali, şok bombardımanı gibi konuları zaten konuşamazdın holdinglerin, cemaatlerin medyasında.

Geriye kala kala kalıyordu başörtüsü, Kürt sorunu, fosil devlet ideolojisi, azınlık hakları, küreselleşme, özelleştirme, serbest piyasa, çok kültürlülük gibi laf ebelikleri. 30 yıl dönüp dolaşıp aynı şeyleri konuştular. İçlerinde edebi, akademik bir tane hakiki eser sahibi yoktu. Fakat 30 yıl boyunca aynı konular üstünden geçinip gittiler. 30 yıl aynı sakızı durup durup yeniden çiğnediler. Fındığımızdan nasıl Nutella kadar ciro yaparız, çayımızdan nasıl Lipton gibi bir marka yaparız gibi konular bu uğultular arasında güme gitti.

Ne dedilerse de tersi çıktı, baltayı nereye salladırsa taşa denk

geldi. Serbest piyasa, özelleştirme diyorlardı. Daha planlı ekonomi dönemlerindeki kadar büyüme ve refah sağlayamadı serbest piyasa. Bölüşüm ilişkileri iyice rezil oldu, ahlak çöktü. Rekabet, gümrük birliği diyorlardı. Bugün 'piyasa ayetullahlarının kabesi' ABD korumacılık uygulamaya başladı. Huawei'yi bel altı vuruşlarla kovmaya çalışıyor pazarından. AB, medeniyet projesi, entegrasyon dediler. Şimdi Avrupa neonazilerin eline düştü düşecek. Tarihin sonu geldi dediler, bugün jeopolitik tekrar şekillenmeye başladı. Çağdışı rejim, inanç özgürlüğü, ilkel laiklik anlayışı diye diye tarikatları devletin bütün dokularına yaydılar. Memleketi badece şeyhlere badelettirler. Pedofil sapıkların yollarını açtılar. AKP Kürt sorununu çözer dediler. Kürtlerin şehirleri tanklarla yıkılıp TOKİ'ye devredildi. İslamonazilerden ileri demokrat yaratıldılar. Eşeğin boyası iyiden iyiye akmaya başlayınca da "eskiden iyiydi şimdi kötü oldu, devlet AKP'yi ele geçirdi, AKP Ergenekon'la anlaştı"ya bağladılar.

Bu anlattıklarım Yeni Yüzyıl'dan *Taraf*'a, Türkiye liberallerinin son otuz yıllık macerasıdır. Fakat en büyük fiyaskoları TSK'ya operasyon çekilirken aldıkları tutumdur. Bunun için işin arka planını özetlemeyi gerekli gördüğümünden bu tarihi kısaca anlatıyorum burada. Şimdi ona değineceğim...

Ahmet Altangillerin 'taraf'ı...

Liberallerin bütün söylemleri boş çıktı ve çöplüğe gitti. Fakat en büyük hezimet 'orduyu kafesleme' operasyonları döneminde yaşadılar. Burada en kilit rolü Ahmet Altan'ın genel yayın yönetmeni olduğu Taraf Gazetesi üstlendi. Darbe olacak, suikast olacak diye korku üretim ve ihbar merkezi olarak çalıştılar. Çizdikleri mizansene göre bir tarafta AB ve sivilleşme yolunda ilerleyen sivil bir hükümet vardı. Diğer tarafta karanlık çeteler tarafından parsellenmiş bir devlet, ayrıcalıklarını kaybetmekten korkan subaylar, insanların ibadetine tahammül edemeyen jakobenler....Susurluk dosyası muhalefetin önerge üstüne önerge vermesine rağmen bir türlü açılmıyordu. Mehmet Ağar gibilere dokunan yoktu. Binlerce faili bilinmez olduğu yerde duruyordu. Ayhan Çarkin'ın iftirafları üstünden bir soruşturma açıp derinleştirmek gündemde yoktu. Fakat Taraf'a göre devlet şeffaflaşıyor, ülke kendini temizliyordu.

Ellerine hangi uyduruk belge, iddia geçtiyse hiç bir ahlak ve mantık süzgecinden geçirmeden cemaat sunucularından, Taraf sayfalarından servis edip darbe yaygarası kopardılar. Subaylar Aktütün'de hükümeti yıpratmak için askerleri PKK'ya feda ediyor, Ege'de kendi uçağını düşürme, camileri bombalama planları yapıyorlardı. Cemaatin sınav sorusu hırslılığı ortaya çıkınca "şifre palavra" manşetleriyle pislik sabunlanıyordu. Bir kaç latif şinas TGB'li genç bunları arayıp CHP binasının üçüncü katında darbe planı yapıldı diye bir zoka atıyordu misal. Ertesi gün CHP'de darbe planı manşetiyle çıkıyordu Taraf. Bir insanı Muhsin Yazıcıoğlu'nu telefonla üst üste arayarak helikopterini düşürmekle suçladılar. Şaçmalıkta sınır tanımadılar. Atatürk ölmedi, yaşıyor ve darbe planları yapıyor diye yazmadıkları kaldı bir. Binlerce insanın hayatı karardı. Evlerden toplandılar, işkence gördüler, hapislerde çürüdüler. 82 yaşındaki İlhan Selçuk bir sandalyeye oturtularak 22 saat aralıksız sorgulandı. Bir süre sonra da öldü. Kanseri hastaları ilaçlarından mahrum kaldı. Bazıları iftiralara utancını kaldıramadığı için

intihar etti. Bazıları hapisane koşullarına dayanamayıp öldü. Bunlar hep Taraf'ın hazırladığı zeminde yapıldı. RED o günlerde "Her Taraf bok kokuyor" kapağı ile çıktı.

Bir operasyon gazetesi olarak görevlerini yaptılar ve bilinçleri zehirlemeyi başardılar. Çevremizdekilere bu dava kumpastır, böyle devlet temizlenmez, bu insanlara yazıktır dedik. Bizi Ergenekoncu ilan ettiler. Sahte deliller, gizli tanık ifadelerinin yanlışlığı, iftiralar ortaya döküldü. Boş verin hele bir vesayet bitsin her şey çok güzel olacak dediler. Namus için pezevenklik yapılmaz dedik bunun sonu gene kerhaneciliğe, pavyonculuğa varır dedik, anlamadılar. Mantiğin sesinin bastırıldığı ortaçağ gibi karanlık bir dönem yaşadık. Cemaat ve AKP liberalleri mayın eşiği olarak tepe tepe kullandı. Kendi girmedikleri arazilere bunları sürdüler. Kendi demek istemediklerini bunlara dedirttiler. Gel zaman git zaman sivil toplum dedikleri cemaat darbe yapmaya kalktı. Darbeci diye lekeledikleri adamlar da cemaat darbesinin başarıya ulaşmasını engelleyen kilit güçler oldu. Eline sopa, sırtına aba verdikleri adamlar da sonunda bunları hapse attı, şimdi içeride eski rejimin mahkemelerini arıyorlar.

Bir insan bunca trajediye neden olur, hiç vicdanı sızlamaz mı? Her dediğinde çuvallar, her seferinde düz duvara toslar, her öngörüsünde yanılır, hiç özgüveni sarsılmaz mı? En ufak bir utanma, üzüntü belirtisi göstermez mi ve hiçbir şey olmamış gibi rol yapmaya devam edebilir mi? Ahmet Altan'a bakarsan olabilir mi.

Bizim kızdığımız nokta işledikleri suçlardan

değil de algısal mesaj vermek gibi uyduruk nedenlerden yargılanması. Böyle olması da doğal. Ne de olsa onları içeri atanlar da aynı suçlara ortak. Şanslı da bana kalırsa. Çünkü gerçek suçlarından yargılansa kalan hayatını iki karşılık hücrede geçirmek zorunda kalırdı. Hakkında yazılan iddianame bir çeşit paslaşma, kahraman olarak sivrilmesi için çanak tutmak. Herkes hesaplıydı 15 Temmuz'dan sonra ciddi hak ihlalleri yapıldığını, pek çok mağdur yaratıldığını ve bu sürecin de belli direniş kahramanları yaratacağını. Demirtaşlar ya da Ahmet Şıklar yerine Ahmet Altan'ın adının öne çıkması onlar için çok daha iyi olur.

İşte size "hassas kalplerin yazarı" Ahmet Altan'ın GYY'lik hikayesi. Darbe zindanlarında işkence görenlere alaylı laflar eden edebiyatçının cemaate hizmet macerası. Holding basınında çok reklamı yapıldı bir zamanlar. TV dizisinde bile bir bakmışın Meltem Hanım'ın elinde AA kitabı. Merak ettim yıllar önce nedir kimdir diye Kristal Denizati'nı okumaya başladım. İlk üç denemeden sonra tuu dedim kaldırıp attım. Kotasyonlarına baktım internetten. Kabızın tuvalette ıkınması gibi yumurtalar. Ortada edebiyatçı değil boya cila çalışması vardı besbelli. Bence bu insanları bu hale getiren de zaten esersizlikleridir. Sonra kendime holdingler, cemaatler böylelerinin boynuna niye arpa torbası asar diye sormaya başladım.

"Neticede hapisteki bir insan için bunlar yazılır mı?" sorusunu da soruyorum kendime şu anda ve yazılması gerektiğine kanaat getiriyorum. Çünkü kendisine iftira etmiyorum. Delil uydurmuyorum. Savcının eline bir sopa daha verip al bir de bunla vur demiyorum. Onda yoktu ama bizim o kadar asaletimiz var. Bunlar AA'nın yüzüne vurulsa utanacağına dahi ihtimal vermiyorum. Yarbay Ali Tatar gibi intihar etmeyeceğinden de kesinlikle eminim.

Çıkma durumları varmış yakın zamanda. Çıksınlar. Ama direniş kahramanı falan filan olmaya kalkarsa hiç heveslenmesin, kalktığı yere geri yapıstırırlar. Konuşmadan önce git bir elindeki kanı yıka. Nasıl çıkarsa artık...

(C. Aslan)

Din, milliyetçilik, uyuşturucu

Şahin Akkaş

Din, halkların afyonudur' diyordu, Karl Marx. Marksizmin 'm'sini bilmeyen insan bile, Marx'ın bu sözünü illa duymuştur. Biz bu aforizmaya, dinin afyon olduğunu söyleyen bu önermeye bir ek yapmak istiyoruz; milliyetçilik, halkların afyonudur. Malum, Marx bu sözü tek taraflı söylememişti; afyondan kasıt, dinin halkları/toplamları düzene payanda ettiği, acılarını dindirdiği, düzene katlanmalarını sağladığı ve ayrıca kimi zamanlar, düzene karşı bir isyan bayrağı olduğuydu.

Milliyetçilik afyonu da din ile aynı vasfı görüyor; toplumu/halkı düzene payanda ediyor, kimi zamanlarda ise düzene karşı bir isyan bayrağı haline geliyor. Tabii, dinde olduğu gibi isyan kısacık sürebilir, belirli bir evrimden sonra tekrar isyan eden ettiği düzene dört elle sarılır.

Ben kapitalizmin bugüne kadar beş evreden geçtiğini düşünüyorum; tüccar kapitalizmi, sanayi kapitalizmi, emperyal kapitalizm, devlet kapitalizmi ve şu an içinde bulunduğumuz neo-liberal kapitalizm. Neo-liberal kapitalizmin belli başlı özelliklerini, milliyetçiliğin nasıl bir afyon olduğunu tanımlamamıza da yardımcı olacaktır. Neo-liberal kapitalizmin dört belirgin özelliği öne çıkıyor:

1) Devletin bu dönemde, ekonomiye müdahalesi son derece zayıfladı, sermaye merkezileşti, ulusal pazar yerine uluslararası bir pazar çok daha öne çıktı.

2) Devletin ekonomideki rolü azalırken, millileştirilmiş sanayiler özelleştirildi. Artık devlet sermaye adına yönetmekle kalmıyor, onun müşterisi haline geliyordu.

3) Neo-liberal dönemde işsizlik ve çalışanlar için güvensizlik arttı. Sermayenin baş döndürücü bir boyutta uluslararasılaşmasıyla, yeni sermaye birikimi merkezlerinin büyümesiyle ve kapitalistlerin düşük ücretli ekonomilere taşıma fırsatlarının artmasıyla güvencesizlik bir zafer kazandı. Küresel 'dibe doğru yarış'ta bir grup işçiyi diğerine karşı kullanmak, küresel sistemin işleyişi açısından önem kazandı.

4) Devletin ekonomide rolü neredeyse sıfıra indi ancak artığın işçilerden kapitalistlere aktarılmasının kanalı olarak devletin rolü arttı. Klasik Marksist teoride, "Devlet egemen sınıfın baskı aracıdır" önermesi, neo-liberal düzende, "Devlet egemen sınıfın ultra baskı aracıdır" önermesine evrildi. Özellikle Türkiye'de yaşayan bizler net şekilde görüyoruz: Fabrika özelleştiren devlet, aynı fabrikada anayasal hakkını kullanarak

greve çıkmaya karar veren işçilere rahatlıkla saldırıp gözaltına alabiliyor.

Burada, 1. ve 3. maddelere odaklanabiliriz; 1. maddede görüyoruz ki, burjuvazi, neo-liberal dönemde milliyetçilik bayrağını, Mahir Çayan'ın deyişiyle atmış ve kozmopolitizm bayrağını gemisine takmıştır. E, peki, yine klasik bir Marksist önermede dediği gibi toplumun görüşleri egemen sınıfın düşüncesiye, nasıl oluyor da, toplumun yüzde 60'ı milliyetçi olabiliyor? Bunun cevabı 3. maddededir. Güvencesizlik içinde kavrulan işçiler, sokaklarda iş arayan yedek emek ordusu, neo-liberal vahşiliğin çektiği zulmün etkisiyle düşünüyor ve belki de, düzeni sorguluyor. "Kapitalist niye artık değerimi yiyor?" diye soruyor. İşte, bu sorgulama olmasın, işçi uyusun diye burjuvazi afyonu veriyor: Din veya milliyetçilik!

Şu an Türkiye'de, hangi partiler iktidarda? Kafatasçı parti ve 'muhafazakar' dinci parti! Söyle bir örnek verelim: Liberal Demokrat parti ile AKP arasında ekonomi politikaları açısından bir fark var mıdır? LDP'nin genel başkanı, TV'ye çıkıp, "TRT'yi satacağım" demiyor muydu? Sermayenin, LDP'yi değil de, AKP'yi tercih etmesinin sebebi nedir? Din+milliyetçilik... Sermaye, afyon olmadan bu vahşiliğin devam edemeyeceğini biliyor. LDP, AKP'den farklı olarak bunu afyonsuz devam ettirmek istiyor; basit bir kerizlik... Tayyip Erdoğan'ı LDP genel başkanından cazip kılan şey sermaye için "Allah bizden yanadır" ve "Bir gece ansızın gelebiliriz" sözleridir. Tayyip Erdoğan'ın bu sözleri ve sözlerine uygun tavırları, burjuvazinin, Ali Koçların, taşradaki aç gözlü yeşil burjuvazisinin geceleri işçilerden gelecek tehdidi düşünmeden rahat uyumasını sağlar!

Tabii, burada, 'toplum kandırılıyor' kolaycılığına kaçmamız gerek... Milliyetçiliğin bazı sınıfsal sebepleri de var; örneğin, 90'larda Kuzey Kürdistan'da zorla göçe tabi tutulan insanlar, Akdeniz'e yerleşmişti. Ve normalde Akdeniz'de oyu yüzde 1-2 arası gidip gelen MHP, bir anda oyunu yüzde 13'lere çıkarmıştı. Bu nasıl oldu peki? Yoğun bir orta ve üst sınıf kültür şovenizmi, işini kaybetme tehdidi ve sermayenin ülkeye girişinden yeterli payı alamayacakları korkusu onları derinden etkilemişti. Zaten milliyetçilik kaide olarak orta-sınıfın en gerici kesimlerinde yükselir. Emekçilere ise işini kaybetme korkusu ve yoksullaşma karşısında 'yabancı bir düşman' göstermek çoğunlukla işe yarar.

'Ezilen ulus milliyetçiliği'ne ise burada bir paragraf açmak gerek... Günümüzde ulus

mücadeleleri çoğunluğa anti-emperyalist kimliğini kaybetse de, özellikle SSCB ve Doğu Bloğu'nun dağılmasının ardından geçmişte anti-emperyalist muhteva taşıyan ulusal hareketler ABD ile müttefik olmuş olsa da, ezilen ulus hareketlerinin milliyetçiliği ile 'standart milliyetçilik' arasına bir çizgi koymak gerek. Tabii ki, bu çizgi bir Çin Seddi büyüklüğünde olamaz, bugün ezilen ulus yarı çok rahat ezen ulus olabilir, örneği Yahudilerdir. Dünün ezilenleri, bugünün ezenler!

Koyacağımız çizgi net olmalı; demokratik ve siyasi haklar konusunda ezilen ulus milliyetçiliğinin sosyalistlere ters düşen bir tarafı yoktur, Filistin halkının milliyetçiliği, Kürt halkının milliyetçiliği budur. Bu çizgiden cıkıldktan sonra sosyalistler karşıda durmak zorundadır. Toparlarsak, ezilen ulus milliyetçiliği, adı üstünde ezilenin emperyalizme ve düzene karşı isyan bayrağıdır, bir noktaya kadar desteklenir.

Neo-Milliyetçilik

Özellikle 1970'lerden sonra yeni bir milliyetçilik türü ortaya çıktı. Klasik, sırtını bir geleneğe dayayan, genellikle orta-sınıfın en geri kesimlerinde vuku bulan milliyetçiliğin yerine ana ögesini kültür şovenizmi, refah şovenizminin aldığı, her türlü ideolojiye/gruba/partiye rahatça eklemlenen, belirli bir sabit tutumu olmayan milliyetçilik... Özellikle de, geçmişin klasik-milliyetçileriyle arasında mesafe olan, onlar gibi olmayan kitlelerin de milliyetçi olmasının önünü açan bir milliyetçilik... Buna neo-milliyetçilik denebilir.

Türkiye'de özellikle 1990'larda, Kürtlerin Akdeniz'e yoğun göçü bu milliyetçiliğin embriyo halindeyken bir anda artmasını ve karakteri gereği MHP'ye eklemlenmesini sağladı. MHP, Adana'da oylarını yüzde 6.1'den yüzde 18'e, Antalya'da yüzde 2'den yüzde 13'e, Mersin'de yüzde 4.7'den yüzde 14'e çıkardı. Bu yeni milliyetçilik, orta ve üst sınıfın zengin kesimlerinde taraftar buluyor genellikle. İşsizlik tehdidi de, tabii ki bu milliyetçiliğin yayılmasında önemli sebeplerden biri.

90'larda Kürtler, bugün mülteciler 'işimizi almaya gelen barbarlar' olarak görülüyor.

Burada milliyetçiliğin bir özelliğini de vurgulamalıyız: 'Milliyetçilik afyondur' dedik, bu afyon suçluysa kurtarır, ezilene doğru kitleleri kışkırtır. Düzen kurtulur, emperyalizm göbek atar. Mülteci ve diğer ezilenler ise öldürülür!

Neo-milliyetçiliği her türlü harekette görebiliriz, zira bir omurgası, biçimi yoktur.

Dünyanın tükendiği gün...

‘Earth Overshoot Day’ yani dünya kaynaklarının küresel ortalamaya göre tükenmiş olduğu gün bu yıl 29 Temmuz’dur. Yani bu dünya bize artık yetmemektedir.

Serdar Kazak

Gezenimizin o yıla ait kaynaklarının tükendiği gün dünya çapında ‘*Earth Overshoot Day*’ olarak adlandırılıyor. Bu tarihten başlayarak insanlar gelecek yılın kaynaklarından tüketmeye başlıyor. Buradan kalkarak insanlığın bugün varolan tüketim miktarını sürdürebilmesi için kaç tane dünyaya gereksinim olduğu hesaplanabiliyor. Burada bir detaya dikkatinizi çekmek isterim. İnsanlığın “bugün sahip olduğu yaşam düzeyini” demiyorum. Yaşam düzeyi ile tüketim miktarı birbirinden farklı iki kavramdır. Burada sözünü ettiğim şey yaşam kalitesinin yükseltilmesi ya da gereksinimlerin en iyi şekilde

giderilmesi falan değil, hunharlık düzeyine ulaşan bir tüketme eylemidir.

BAŞKA DÜNYA YOK!

‘*Earth Overshoot Day*’ yani dünya kaynaklarının küresel ortalamaya göre tükenmiş olduğu gün bu yıl 29 Temmuz’dur. Yani bu dünya bize artık yetmemektedir. Gideceğimiz bir başka dünyayı da kimse hayal etmesin, kırılğan insan vücudunun uzak galaksilerde bir yerde uzun süre canlı kalması sadece fantezi filmlerinin konusu olarak kalacaktır.

Bu, dünya ortalamasına göre yapılan bir hesaplama ve tam da gerçeği yansıtmayan bir işlemdir. Örneğin kişi başına tüketimi en düşük olan Kırgızistan ile en yüksek olan Katar aynı

şekilde ortalamaya girmektedir. Hesaplama tek tek ülkeler bazında yapıldığı zaman manzara burada görüldüğünden çok daha korkunç boyutlara ulaşmaktadır.

Örneğin Amerika Birleşik Devletleri’nde kişi başı tüketime göre yapılan bir hesaplama göre dünya kaynakları 15 Mart’ta bitmiş olmaktadır. Almanya’da ise 3 Mayıs’ta. Dünya kaynaklarını harcamak konusunda birincilik Katar’da. Bütün insanlar Katar ortalaması kadar tüketseydi dünya kaynakları 10 Şubat’ta bitmiş olabilirdi. Yani toplam 10 adet dünyaya gereksinim olabilirdi. Bu arada merak eden arkadaşlar için söyleyeyim, eğer bütün insanlık Türkiye ortalamasında tüketseydi dünya kaynakları 27 Hazirana kadar yeterdi. Buna göre de iki adet

dünyaya gereksinim olurdu. Yani Türkiye dünya ortalamasının çok az üstünde bir tüketime sahiptir.

Dünyanın tükendiği günün, örneğin 1987’de, Aralık ayı ortalarına denk geldiğini göz önünde bulundurursak, hatta 1960’ların ortalarına kadar dünya kaynaklarının yıl bittikten sonra fazla verdiğini de düşünürsek, aradan geçen kısa zaman içinde gezegenimizin ne kadar korkunç bir talana uğramış olduğunu görebiliriz.

Bu yılın verilerine göre kendimce bir döküm yaptım. Bu döküme göre Katar, Kuveyt ya da Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkeler başı çekseler bile bu üç beş milyon nüfusa sahip ülkelerin abartılı yüksek tüketim miktarları o kadar da ciddi bir tehlike oluşturmuyor. Oysa yukarıda da belirttiğim gibi, bütün insanlık ABD’deki bir birey kadar yüksek bir tüketime sahip olsaydı, bu tüketimi karşılayabilmek için insanlığın

tam 5 adet dünyaya gereksinimi olacaktı. İnsanlık Almanya, İngiltere ve Fransa’nın şu anda sahip olduğu düzeyde bir tüketime sahip olsaydı yaklaşık 3 adet dünya gerekecekti. Görece geriden gelen Çin’in tüketim düzeyi dahi dünya çapında geçerli olsaydı 2,5 adet dünyaya gereksinimimiz olabilirdi. Kırgızistan’ın

en uzak köyündeki, en az tüketen, en yoksul köylüyü de ortalamaya dahil edersek, bütün insanlığın tüketim ortalamasına göre her yıl 1,75 dünyayı tüketmekteyiz.

Bütün bu rakamlar insanın kanını dondurmaya yeterlidir. Kapitalizmin ulaşmış olduğu nokta malesef budur. Ortada, Karl Marx’ın deyişi ile söylersek, çevresine kan ve çamur saçan bir sistem vardır ve bu sistem artık çalıştırdığı işçiyi, mal sattığı tüketiciyi, hatta malını sattığı bayiyi sömürmekle yetinmemektedir. Henüz doğmamış

kuşaklarının ekmeği ve suyu dahi talan edilmektedir.

İşte bu nokta iğneyi başkalarına batırırken, çuvaldızı da kendimize dürtmenin gerekli olduğu noktadır. Kendimizi hariç tutarak, bütün suçu soyut bir küresel kapitalizme atıp kendi vicdanımızı rahatlatmak gibi bir lükse sahip değiliz. Eğer kapitalizm bugün bu kadar yıkılmaz görünüyor ve daha doğmamış

neler olabileceğini içerecek bir projeksiyon yaparsak, geleceğe iyimser bakabilmek ciddi bir zeka sorununuz olduğunu gösterir.

ABD’nin gerek toplamda gerekse de birey bazında tüketimi korkunç bir noktadadır. Önümüzdeki on yıllarda bunu düşürmeye cesaret edebilecek bir politik girişim yoktur. Çin ve AB gibi görece büyük güçler de bu alanda ABD’yi

çok yakından olmasa da takip etmektedir ve büyük insanlığın bütün bu tüketimi karşılaması yakın bir tarihte olanaksız hale gelecektir. Afrika’dan dalga dalga gelen mülteciler bu tükenmenin ete kemiğe bürünmüş halidir.

Amerika Birleşik Devletleri’nde kişi başı tüketime göre yapılan bir hesaplama göre dünya kaynakları 15 Mart’ta bitmiş olmaktadır. Almanya’da ise 3 Mayıs’ta. Dünya kaynaklarını harcamak konusunda birincilik Katar’da. Bütün insanlar Katar ortalaması kadar tüketseydi dünya kaynakları 10 Şubat’ta bitmiş olabilirdi. Yani toplam 10 adet dünyaya gereksinim olabilirdi.

torunlarımızın ekmeğine ve hatta suyuna dahi göz dikebiliyorsa, bunda, Nazım Hikmet’in deyişiyle, “demeğe de dilim varmıyor ama” suçun birazı da bizdedir. Gereksiz yere alınan her kredi, her SUV, her lüks otomobil, fazladan alınan her akıllı telefon sadece kendimize ve çocuklarımıza değil, torunlarımıza da taktığımız zincirin birer halkasıdır.

MANTIKSAL SONUÇ:

Elde varolan sonuçları bir araya getirir, önümüzdeki on yıllarda

ÇATIŞMA KAÇINILMAZ

En azından uzak

olmayan gelecekte emperyalistlerin birbirleriyle kaynaklar uğruna bir çatışmaya girmesi kaçınılmaz görünmektedir. Bugün en can ciğer dost gibi görünen güçler bile bu çatışmada karşı karşıya gelmek zorunda kalabilir.

Bu çatışma askeri de olabilir ekonomik de. Engel olmak zordur ama mümkündür. Engel olunamazsa sonucunda yaratacağı yıkım bütün insanlığın yok olmasına neden olacaktır.

Tehdit bu kadar açıktır...

1978 Sonrasında Rusya ve Çin Ekonomileri I. Bölüm

SOVYET İNŞASI

T. Sabri Öncü

Bu makalede amacım, 1978 sonrasında Rusya ve Çin ekonomilerinin evrimlerini karşılaştırmak. Olur da okur bu kısa karşılaştırmalı ekonomi tarihi neden 1978'den başlıyor derse diye nedenlerimi ileride açıklayacağım. Ama bunu yapabilmek için önce biraz daha gerilere gitmem gerekecek.

Rusya için Ekim 1917 devrimi ve sonrasında Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin (SSCB'nin) 1922'de kurulmasıyla başlayıp, II. Dünya Savaşı sonunda Amerika Birleşik Devletleri (ABD) liderliğinde kurulan Bretton Woods sistemine değindikten sonra, Çin için Mao Zedong önderliğinde 1934-35'de gerçekleştirilen "Uzun Yürüyüş" ile başlayan devrim süreci sonunda Çin Halk Cumhuriyeti'nin (ÇHC) 1949'a kuruluşuna geleceğim.

Ve oradan 1978'e ilerleyeceğim. Ardından, 1978 sonrasında Rusya ve Çin ekonomileri nasıl evrildiler ve bugün nerelerde benzer, nerelerde farklılar gibi konuları tartışacağım.

1978'in önemi ise David Harvey'in **1978-1980 Deng-Volcker-Thatcher-Reagan Devrimi** dediği ilk denemesi Şili'de yapıp, ABD ve TÜSİAD destekli

Kenan Evren ve Turgut Özal marifetiyle 1980'de Türkiye'ye de ulaşan ve adına neoliberalizm de denilen restorasyon programının dünyaya yayılmaya başladığı dönemin ilk yılı olmasıdır. Harvey'in devrim dediği bu döneme Deng'in adını da vermesi bir tesadüf değil. 1978, 1976'da ölen Başkan Mao'nun ardından iki yıllık iktidar mücadelesini kazanan Deng Xiaoping'in, Mart 1978'de Çin Halk Siyasi Danışma Konferansı Başkanı olup, Aralık 1978'de gücü tümüyle ele geçirdikten sonra ekonomik reformlara başladığı yıldır. Tesadüf o ki aynı yılın Aralık ayında 1991'de yıkılan SSCB'nin son Başkanı Michail Gorbachev Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi Sekreteri oldu.

Rusya/SSCB 1917-1940

1917'de ne olduğu okurların malumudur ama yine de oradan başlayayım. Birinci Dünya Savaşı sırasında son Rus Çarı İkinci Nicholas'ı Şubat 1917'de devirip yerine geçen Rusya Geçici Hükümeti, Vladimir Lenin önderliğindeki Bolşevikler tarafından Ekim 1917 devrimiyle 7 Kasım 1917'de yıkıldı, hemen arkasından bir iç savaş başladı ve

kısa bir süre sonra, Ocak 1918'de, Lenin önderliğindeki Bolşevikler Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti'ni (RSFSC'yi) kurdular.

İç savaş döneminde Çarlık Rusyası'ndan kalan para ve bankacılık sisteminin yaşanılan hiperenflasyonun da etkisiyle dağıldığından da söz etmeliyim. Sıkça alıntılanan şu paragrafı Lenin Ekim 1917 devriminden kısa bir süre önce yazmıştır:

Büyük bankalar olmadan sosyalizm imkansız olurdu. Büyük bankalar, sosyalizmi yaratmak için ihtiyacımız olan ve kapitalistlerden hazır olarak alacağımız "devlet aygıtıdır". . . . Büyüklerin en büyüğü, tek bir devlet bankası, her kırsal bölgede, her fabrikada şubeleriyle sosyalist aygıtın onda dokuz kadarını oluşturacak. Ülke genelinde defter tutma, mal üretimi ve dağıtımı muhasebesi olacak; bu, tabiri caizse, sosyalist toplumun iskeletinin doğasındaki bir şey olacak.

Devrimden hemen sonra da şunu dediği bilinir:

Ülkedeki bütün bankalar sovyetlerin denetimindeki tek bir banka haline getirilmeli.

Tabii ki yalnızca Lenin ve Bolşevikler değil bankacılar da bankacılık sisteminin önemini çok iyi biliyorlardı. Devrim sırasında Bolşevikler Çarlık Rusyası'ndan kalan Devlet Bankasının Petrograd'daki ana ofisini ele geçirdilerse de banka çalışanlarının direnişiyle karşılaştılar. Ertesi gün tüm ticari bankalar direnişe katıldılar ve açıldılar. Bu bankalar boykotu, bankacılık sisteminin "sosyalist toplumun iskeleti" olmasını pratik olarak imkansızlaştırdı. Ancak, bu boykot ekonominin paralizine katkıda bulunduyorsa da –beklenenin tersine– Bolşeviklerin devrilmesine neden olmadı. Birkaç ay sonra bankacılık sistemindeki bu düzensizliğin üstesinden gelindi ve Devlet Bankası iyi kötü çalışır hale geldi (Garvy 1977).

Lenin önderliğindeki Bolşevikler Haziran 1918'e dek süren bir geçiş dönemi sonrasında Batılı tarihçilerin Savaş Komünizmi olarak adlandırdıkları ekonomi politikalarını başlatmak zorunda kaldılar. İç savaşın bittiği Mart 1921'e dek sürmüş bu ekonomik politikaların temel hatları şunlardır:

- Özel işletmelerin ve sanayinin karşılıksız kamulaştırılması;
- Köylülerin ürettiği artık tahıl ve diğer tarımsal ürünlerin karşılıksız devir alınması.

Yeni Ekonomik Politika

İç savaş Mart 1921'de bitip Savaş Komünizmi'nden Yeni Ekonomi Politikası'na (YEP'e) geçilirken, 21 Ekim 1921 günü yaptığı konuşmasında **Yanlışımız** başlığı altında Lenin şunları söyledi:

1918'in başlarında, barışçıl bir inşanın mümkün olacağı bir dönem bekliyorduk. Brest barışı imzalandığında, tehlike bir süredir azalıyor ve barışçıl bir inşanın başlaması mümkün olacak gibi gözüküyordu. Ancak yanlışlık, çünkü 1918'de gerçek bir askeri tehlike bizi 1920 yılına

kadar süren Çekoslovak isyanı ve iç savaşın patlaması biçiminde yakaladı. Kısmen bizi bunaltan savaş sorunlarından ve kısmen emperyalist savaş sona erdiğinde Cumhuriyetin kendisini içinde bulduğu umutsuz durumdan ötürü – bu şartlar ve diğer bazı nedenlerle, doğrudan komünist üretime ve dağıtıma geçme kararı verme yanlışını yaptık. Artık-gıda devir alma sistemi altında köylülerin bize fabrikalara dağıtabileceğimiz gerekli tahılı sağlayacağını ve böylece komünist üretimi ve dağıtımı başarabileceğimizi düşündük.

Bu planı kesin ve net bir şekilde tasarladığımızı söyleyemem; ama yaklaşık olarak bu çizgide hareket ettik. Bu, ne yazık ki, bir gerçek. Ne yazık ki diyorum, çünkü kısa deneyim bizi bu çizginin yanlış olduğuna, kapitalizmden sosyalizme geçişle ilgili daha önce yazdıklarımıza ters düştüğüne, yani komünizmin en düşük aşamasına bile yaklaşırken sosyalist muhasebe ve kontrol sürecini atlamanın imkansız olduğuna ikna etti. ...

Ekonomik veriler de yapılanın yanlış olduğu konusunda Lenin'i haklı çıkarıyor. Gerçekten de zirai ve sınai üretim öylesine düşmüştü ki 1921'e gelindiğinde sınai üretim Birinci Dünya Savaşı öncesi sınai üretimin ancak yüzde yirmisi kadardı; tahıl ve diğer tarımsal ürün yetersizliğinden bir sürü şehir kıtlık tehditi altındaydı. Dahası, basılan sınırsız para nedeniyle gerçekleşen süperenflasyon sonrası para ortadan kalkmış, alış verişler takasla yapılır olmuştur. 1921 başlarında hoşnutsuzluk kırlardan kentlere yayılmış, grevler ve isyanlar başlamıştı.

Bu sorunlara çözüm olarak, yine yukarıdaki alıntıyı yaptığım konuşmasında Lenin'in "stratejik geri çekilme" olarak tanımladığı,

YEP uygulanmaya başlandı.

Sosyalizme geçiş amacıyla sınırlı bir kapitalizm ya da karma ekonomi denemesi.

YEP'le birlikte zorunlu artık tahıl devir alma sistemi bir tür aynî vergiyle değiştirildi ve köylüler artık ürünü tutup, kar amacıyla satabilir hale geldiler; küçük işletmelere özel girişimler olarak çalışma izni verildi; özel ticaret ve ücretler geri geldi ve çalışma zorunluluğu kaldırıldı. Ancak, büyük endüstrilerde devlet kontrolü sürdü; bu endüstrilere açık piyasada faaliyet gösterme izini verilirken, devlet fiyatları belirlemeye ve yöneticileri atamaya devam etti. Ayrıca, Ekim 1921'de yapılan bir başka önemli değişiklik de yeni RSFSC Devlet Bankasının kuruluşuyla geleneksel bankacılık ve kredi uygulamalarına geri dönüş oldu. Para istikrarının sağlanabilmesi için altına dayalı yeni bir para 1921 başlarından itibaren piyasaya sürüldü ve eski para 1925'te tümüyle ortadan kalkıncaya kadar çift paralı bir sistem sürdürüldü.

Nihayet, Ukrayna, Belarus ve Transkafkasya Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri'nin Rusya Sovyet Federatif Sosyalist Cumhuriyeti'yle birleşmeleriyle 31 Aralık 1922'de SSCB kuruldu. Uygulaması 1921'de başlayan YEP, SSCB kurulduktan sonra da –1928'e dek– sürdürüldü. Ayrıca, 1923'te RSFSC Devlet Bankasının adı SSCB Devlet Bankası olarak değiştirildi ve banka 1930-32 kredi reformlarına dek –her ne kadar Lenin'in 1917'de hayal ettiği merkezi muhasebe ve denetim amaçlı "sosyalizm aygıtı" olamadıysa da– SSCB 1991'de yıkıldıktan sonra RSFSC'nin yerine kurulan Rusya Federasyonu merkez bankası Rusya Bankası kurulana dek ülkenin merkez bankası işlevini de gören ve kredi planlamasının yönetildiği SSCB'nin tek bankası olmayı sürdürdü. Lenin 1924'te öldükten sonra başlayan iktidar

mücadelesini 1927'de kazanan Joseph Stalin'le 1928'de YEP'ten merkezi planlamaya geçildiğinde YEP, SSCB ekonomisini Rusya ekonomisinin Birinci Dünya Savaşı öncesindeki seviyesinin üzerine çıkarmayı başarmıştı.

Stalin liderliğinde 1928'de ilki yürürlüğe konulan Beş-Yıllık Planlarla geçilen merkezi planlı ekonomik modelin iki temel direği şunlardır:

- Hızlı sanayileşme;
- Tarımın kolektivizasyonu.

Tarımın kolektivizasyonunda temel amaç, kolektivizasyon başladığında ağırlıklı olarak bireysel çiftliklere dayalı tarımı büyük kolektif çiftlikler sistemine dönüştürme yoluyla tarımsal verimliliği artırarak büyüyen kentsel işgücünü beslemek için yeterince büyük tahıl rezervlerinin üretilmesini sağlamaktır. Ayrıca, kolektivizasyon yoluyla üretilmesi umulan tarımsal fazla ile sanayileşmenin fonlanması amaçlanıyordu. Bir üçüncü amaç da bir yandan büyük çiftçilerin (kulakların) ekonomik gücünü kırarken, diğer yandan artması beklenen tarımsal verimlilik nedeniyle birçok köylünün tarımsal üretim için gereksiz hale gelerek sanayi işçileri olmalarını sağlamaktır.

1929'da başlayıp yoğunlukla 1929-1933 arası süren kolektivizasyon 1940 yılına gelindiğinde köylü hanhalklarının yüzde doksan yedisinin kolektifleştirilmesine neden olmuştu. Ne yazık ki yalnızca kulaklar değil diğer köylülerin büyük bir kısmı da kolektivizasyona gönüllü olarak katılmayıp direndiklerinden sürecin insan -ve kolektifleşmeye direnen köylüler tarafından bir sürü hayvan katledildiğinden hayvan- maliyeti oldukça yüksek oldu.

Eski SSCB Devlet Planlama Komisyonu Başkanı Voznesensky (1949), kolektivizasyon sonucu 1928-1940 arasında reel gayri safi tarımsal hasılanın yüzde

53, tarımsal alanların yüzde 32, tahıl üretiminin yüzde 62 arttığını bildiriyor. Hayvancılık alanında artışlar ise çok daha büyük: değişik hayvan türleri sayısında gözlenen artış yüzde 4000 ile yüzde 8000 arasında değişiyor. Hayvancılık alanında gözlenen bu inanılmaz büyümelerin yukarıda sözünü ettiğim hayvan katliamıyla bir ilişkisi olup olmadığını elimizde veri olmadığından söylemek mümkün değil ama geri kalan büyümeleri aynı dönemdeki ABD büyümeleriyle karşılaştıran birçok Batılı yazar bunlar o kadar etkileyici büyümeler değil diyorlar. Tabii Batılı yazarlar yukarıda sözünü ettiğim insan maliyetlerini sürekli gündeme getirirlerken, Sovyet yazarlar hiç insan maliyeti olmamış gibi davranıyorlar. Takdiri okuyucuya bırakıyorum.

Hızlı sanayileşme

Hızlı sanayileşmeye gelince, o alanda SSCB'nin en azından ekonomik anlamda çok daha başarılı olduğu ve İkinci Dünya Savaşı'na girmeden önce, yani 1940'da, ABD liderliğindeki Batı kapitalizmine tehdit oluşturacak hale geldiği herkesin malumudur. Bunu ileriki bölümlerde ayrıca tartışacağım.

Hızlı sanayileşme süreci tüm sanayi ve hizmetler sektörlerinin devletleştirilmesiyle başladı. Devletleştirilmiş kurumlara atanan yöneticilere merkezi planlamacılarca kotalar verilmeye başlandı ve sendikalar işçi verimliliğini artırmak için kullanılan mekanizmalara dönüştürüldü. Ayrıca, başta Ural Dağları olmak üzere birçok yerde yeni sanayi merkezleri geliştirildi ve ülke genelinde birçok yeni fabrika açıldı. Ancak, yatırımların büyük bölümü ağır sanayiye gittiğinden, tüketim mallarında yaygın bir yetersizlik yaşanıyordu.

Sözü yine eski SSCB Devlet Planlama Komisyonu Başkanı Voznesensky'ye (Voznesensky

1949) bırakayım:

- 1926-27 sabit fiyatlarıyla 1928'de 25 milyar ruble olan SSCB milli geliri, 1932'de 45,5 milyar ruble, 1937'de 96 milyar ruble ve 1940'ta 128 milyar ruble olmuştu: yani 12 yılda 5,12 kat bir büyüme;

- 1926-27 sabit fiyatlarıyla 1928'de 3,7 ruble olan sermaye yatırımları, 1932'de 18 milyar ruble, 1937'de 30 milyar ruble ve 1940'ta 43 milyar ruble olmuştu: yani 12 yılda 11,62 kat bir büyüme;

- 1926-27 fiyatlarıyla 1928'de 21,4 milyar ruble olan gayri safi endüstriyel hasıla, 1932'de 43 milyar ruble, 1937'de 95,5 milyar ruble ve 1940'ta 138,5 milyar ruble olmuştu: yani 12 yılda 6,47 kat bir büyüme.

Görüldüğü üzere, bu büyümelerin oldukça çarpıcı büyümeler oldukları tartışma götürmüyor. Bu bölümü daha önce sözünü ettiğim 1930-32 kredi reformlarını kısaca özetleyerek bitireyim.

Ocak 1930'da başlayan kredi reformları, Mayıs 1932'de Devlet Bankasının yeniden düzenlenmesiyle sonlandı Devlet Bankası kısa dönemli finansmanla sınırlandırılırken, uzun dönemli finansman amacıyla dört banka oluşturuldu. Bu bankalar Prombank (Sanayi Bankası), Selkhozbank (Ziraat Bankası), Tsekombank (Belediye ve Emlak Bankası) ve Vsekobank (Kooperatif Bankası) bankalarıydılar. Böylelikle Devlet bankası ticari banka görevlerini bu dört bankaya devretti ve planlı kredi verme, dolaşımdaki parayı ve ödemeleri yönetme, nakit bütçelemesini yapma ve uluslararası ödemeleri yönetme görevlerini üstlendi. Yani kısmen hazine, kısmen merkez bankası işlevlerini gören bir bankaya dönüştü. Daha önce de dediğim gibi, SSCB'nin tüm tarihi boyunca bir merkez bankası olmadı.

Ekim 1917'den İkinci Dünya Savaşı'na kısa SSCB ekonomik tarihi kabaca böyledir.

DEVAM EDECEK.

AYDINLIK'IN ÇİN VE ERDOĞAN İTTİFAKI:

Maocu kapitalizm!

Yunus Bakıhan Çamurdan

Günlerden 30 Mayıs 2019. Vatan Partisi Ankara'da **Üretimde Atılım için Türkiye-Çin İşbirliği** toplantısını düzenliyor.

Doğu Perinçek ve Çinli diplomatlar aynı masada, Perinçek'in tipik tebessümü yüzünde. Buraya kadar her şey normal, değil mi? Fakat aynı toplantıda, Reisçi tabanın 'İngiliz ajanı', 'FETÖcü', muhaliflerin 'yeşil sermaye' olarak bildiği Murat Ülker "Hepimiz Çin tarafındayız" diyor. Erdoğan âşığı işadamı Ethem Sancak, "Perinçek'in eski yoldaşım" diye lafa başlıyor ve Perinçek'i göreve çağırıyor. Türkiye'deki büyük işadamlarının tescilli Avrasyacı olanı Bekir Okan masadaki konuşmaları dikkatle izliyor.

Biraz dikkatli bakan her göz bunun sıradan bir toplantı olmadığını anlayacaktır. Toplantı katılımcılarının her birisi temsiliyetleri itibarıyla ayrı ayrı

değerlendirilmeyi elbette hak ediyor. Biz ise bu manzarayı mimarlarından ikisi o salonda hazır bulunan, birisi ise bulunmayan üçünü inceleyerek anlamlı bir resme dönüştürmeye çalışacağız.

Mehmet Adnan Akfırat, Nizipli bir eşraf ailesinin çocuğudur. İlçeyi akrabalık ağlarıyla yöneten ailelerin tamamının kanı akar damarlarında. Bu kökenlerini

"Kurtuluş Savaşı'nda Nizip'in önder aileleri" olarak tarif edecektir. **Aydınlik**'in seçkin kadrolarının ezici çoğunluğu gibi Amerikan tarzı eğitim görür. Liseyi AFS bursuyla ABD'de bitirir. Ardından, ancak 1994 yılında mezun olabileceği Boğaziçi Üniversitesi Ekonomi Bölümü'ne girer. Emsallerine benzer şekilde, Mao'nun kitaplarını ve Çin Komünist Partisi'nin diğer yayınlarını Pekin'deki **Foreign Languages Press** baskılarından okur, Maoist doktrini kaynağından özümser. 1976 yılında **Aydınlik** saflarına katılır. 1970'leri okur-yazarlığa yatkın, gencecik bir parti militanı olarak geçirir. Akfırat'ın ön plana çıkması için, Perinçek'in 12 Eylül ardından tutuklanmasını ve 1982

Temmuz'unda tahliye edildiğinde **Aydınlik** kadrolarına yeni bir yön çizmesini beklemek gerekecektir.

12 Eylül sonrasında, bazı gençler bozgunun faturasını o zamana kadar doğruluğundan

şüphe etmedikleri Marksizm-Leninizm kesmeye başlamışlardır. Anarşizm, yeşil hareket, otonomi gibi akımlar Türkiye'ye bu arayış üzerinden giriş yapar. 1981 yılında Ankara'da yayımlanmaya başlanan ve görünüşte biraz politize bir kültür-edebiyat dergisi olan **Yeni Olgu** böyle konulardaki tartışmaların yürütüldüğü odak haline gelmiştir. Gelişmeleri **Aydınlik** kadroları içinden takip edenler Akfırat,

Ekonomik 'fedakarlık' kampanyaları yapan, üyelerinin alyanslarını bile 'bağış' olarak toplayan Aydınlikçılar, bir taraftan kapitalizmin kalbinde raks ederek şirketler kuruyor, sermaye biriktiriyor. Ortam 'Aydınlik', ilişkiler pek karanlık...

Serhan Bolluk ve o dönem yanlarında yetişen Tunca Arslan'dır. Konuyu Perinçek'e açarlar. Perinçek eften püften tartışmalarla ilgili değildir ama arayış içindeki gençlikten kadro devşirme potansiyeli ilgisini çeker.

Perinçek tahliyesinden on ay sonra yeniden tutuklanır. Bu arada, **Yeni Olgu**'daki tartışmalar eski alışkanlıklarla, bölünme ve çatışma boyutuna gelmiştir. 1983 Ekim'inde son bir sayı çıkartılır ama dergi elinde kalan ekip yayın faaliyetini sürdürmeye niyetli değildir. İşte burada Akfırat devreye girer. Tunca Arslan'ın tabiriyle "biraz para ve kullanılmış bir palto karşılığında" isim hakkı satın alınır. Dergi İstanbul'a taşınır ve aynı tartışma başlıklarıyla ama bu sefer **Aydınlık** çevresinin kontrolünde, Ocak 1984 itibariyle yayın hayatına devam eder. Böylece, 1990'larda Yeni Toplumsal Hareketler adıyla anılacak akımları Türkiye gençliğine tanıtmak da **Aydınlık**'a nasip olur. Böyle tanıtım işlerinde kendilerini rakipsiz gören Birikimcilerin cevabı gecikmez. Mart 1984 itibariyle, **Yeni Olgu**'nun ilk dönem yazarlarından Tanıl Bora ve Mehmet Şenol'un yönetiminde **Gençlik ve Toplum**'u çıkarmaya başlarlar.

Yeni Olgu hakkında "TİKP/Aydınlık örgütü" bağlantısı nedeniyle soruşturma açılır ve dergi 1984 sonunda kapatılır. **Aydınlık** 1985 yılını gençlik dergisi olmadan geçirir. Ancak, Akfırat resmi gençlik dergicisi konumuna gelmiştir ve 1986 Ocak'ında yayımlanmaya başlayan **Gökyüzü** dergisi yine Akfırat'ın sorumluluğundadır. Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1984'te mezun olan Serhan Bolluk'un yerini aynı fakültede öğrenci Ümmühan Nihal Bilgili almıştır. Aynı yılın Ağustos ayında, Akfırat tutuklanır. Bu tutukluluk kısa sürer ama tahliyesi Akfırat için farklı bir dönemin başlangıcı anlamına da gelmektedir.

Akfırat'ın, kendisinden yalnızca 7 yaş büyük dayısı Bekir Okan ailenin memuriyete değil, ticarete düşkün kanadındandır. 1983'te kurduğu **Okan Dış Ticaret A.Ş.** hızlı bir büyüme kaydetmiştir. Okan yeğenini yanında çalışmaya davet eder. Akfırat **Yeni Olgu** ve **Gökyüzü** süreçlerinde fazlasıyla mimlenmiştir ve bu, ortalığın durulması için fırsattır. İşe başlar ama Okan Dış Ticaret'teki çalışması dayısının Genel Müdür Yardımcılığı teklifini kabul etmesine fırsat kalmadan sona erer. Çünkü Perinçek dönemin haber dergileri furasına uygun bir haftalık dergi çıkarmaya başlamıştır. **2000'e Doğru** 1987 Ocak'ında yayımlanmaya başlar ve Akfırat da derginin kadroları arasındaki yerini alır.

Bundan sonra Akfırat'ı **2000'e Doğru**'da, **Aydınlık** gazetesinde, **Ulusal Kanal**'da, Sosyalist Parti'de, İşçi Partisi'nde, kısacası **Aydınlık** çevresinin oluşturduğu her zeminde emek veren, sebatkâr bir kadro olarak görüyoruz. Bu yıllar boyunca, Perinçek'in Akfırat'a güveni, Akfırat'ın Perinçek'e inancı perçinlenir. Hatta kimilerine göre Akfırat "Perinçek'in sağ kolu"

Doğu Perinçek ve Adnan Akfırat Çinlilerle iş geliştirirken!..

konumuna gelir. Fakat onu ayrıksı kılacak ve bugün **Aydınlık** çevresindeki somut işlevini belirleyecek girişim 2006 yılında başlar.

2006 Mayıs'ında **TUCEM Çin İktisadi Eşleştirme Merkezi Ltd. Şti.** İstanbul'da kurulur. Şirketin başında Akfırat vardır. Akfırat dayısının yanında çalıştığı dönemde edindiği ve dayısıyla süren ilişkileriyle beslediği dış ticaret yeteneklerini burada sergilemeye çalışır. Şirketin amacı Çin ve Türkiye iş çevrelerine aracılık hizmetleri vermektir. Çin Komünist Partisi'nin ve dolayısıyla Çin Dışişleri Bakanlığı'nın onayını almak zor olmaz elbette. Bu himaye sayesinde, **TUCEM** Çinli girişimcilerle çeşitli fuarlar düzenler. Fakat aksayan ayak işin Çin değil, Türkiye ayağıdır. Türk girişimciler iktidarı kıyasıya eleştiren İşçi Partisi'nin şirketiyle çalışmakta çekingen davranırlar.

İŞ GELİŞTİRME VE DOSTLUK!

2008 Mart'ında, Perinçek ve İşçi Partisi'nin diğer yönetici kadrolarıyla birlikte Akfırat da Ergenekon soruşturması kapsamında tutuklanır. Ancak, Akfırat **TUCEM**'i büyütme planlarından hiç vazgeçmez. Aynı yıl, kurucular listesinde **Aydınlık** kadroları yanında iş çevrelerinden isimlere de yer verilen **Türk-Çin İş Geliştirme ve Dostluk Derneği** kurulur. Kamuoyuna derneğin işadamları tarafından kurulduğu duyurulsa da politik angajmanı yine apaçıktır. Kuruluş tarihi olarak Kunuri muharebesinin yıldönümü 29 Kasım seçilmiş, derneğin Türk-Çin ilişkilerinde 'Atlantik' etkisinden uzak, bembeyaz bir sayfa olduğu vurgulanmak istenmiştir. Başkanlığı için ise tutuklu Akfırat'tan vazgeçilemez elbette.

Akfırat 2009 Haziran'ında tahliye edilince Şanghay'a yerleşir ve **TUCEM**'in Çin şubesini açar. Ancak, Çin'deki Türk iş çevrelerinde **TUSKON** bağlantılı kuruluşlar etkilidir. Akfırat'a göre, devlet Çin'le ekonomik ilişkileri Gülen hareketine devrederek hayati bir yanlış yapmıştır. Böyle kuruluşların ortadan kaldırılması İşçi Partisi'nin Çin'deki en önemli faaliyeti

olmalı ve bu konuda devlete gerekli destekler verilmelidir. Perinçek'in daha sonra "vatan savaşı mevzileri" olarak adlandıracağı, Gülen'e karşı ittifak formülünün ilk önce Çin'de hayata geçirildiği söylenebilir.

Akfırat'ın Ergenekon davasından hüküm giydiği 5 Ağustos 2013'e gelindiğinde, TÜÇSİAD, PASİAD, GUTİAD gibi Cemaat bağlantılı kuruluşlar Çin'de hâlâ faal durumdadır. Akfırat'ın onlara karşı 'devlete destek' mücadelesi ise hız kesmeden devam etmektedir. Kasım ayında, Akfırat'ın Pekin Büyükelçiliği'ndeki Cumhuriyet Bayramı resepsiyonundan görüntüleri servis edilir. Bu görüntülerin yalnızca Akfırat'ı değil, büyükelçi Murat Salim Esenli'yi de hedef aldığını tahmin etmek zor değildir. Terör suçundan 19 yıl hapis cezası almış, hakkında yakalama kararı bulunan birisi büyükelçiyle el sıkışmakta, sohbet etmektedir. Esenli'nin Akfırat'la ilişkisinin sadece kişisel tanışıklık üzerinden olmadığı da düşünülebilir. Nitekim Esenli 2012 yılında, Okan Üniversitesi'nde, Türkiye-Çin İlişkileri başlıklı konferans vermiş, Çin'in ekonomik potansiyelini anlatmıştır.

15 Temmuz 2016 ve ardından gelen olağanüstü hal Çin'de de etkisini gösterir. TUCEM'in objektif rakibi konumunda olan Cemaat kuruluşları devletin boy hedefi haline gelir. 22 Temmuz tarihli **Aydınlık** gazetesi müjdeyi nihayet vermektedir. Akfırat'ın üstün ve ısrarlı gayretleri sonucunda, Cemaat'e bağlı kuruluşlar faaliyetlerini askıya almış ve "yeraltına çekilmişlerdir". Haberde anlatılmayan yönüyle de TUCEM artık rakipsiz kalmıştır.

Ancak, Akfırat'ın Çin'deki çalışmalarının yalnızca TUCEM eksenli olduğunu söylemek doğru olmaz. Akfırat Şanghay Üniversitesi Türkiye Araştırmaları Merkezi'nde 'misafir araştırmacı' olarak da görev yapmaktadır. Merkezin 2017'de düzenlediği **Türkiye'nin Yeni İpek**

Çinliler, Tayyip Erdoğan aşığı ve eski Aydınlikçı Ethem Sancak, Doğu Perinçek, hep beraber ticaret işlerine bakıyorlar... Arada politika da konuşuluyor tabii...

Yolu'ndaki Rolü ve Türk-Çin İlişkileri konferansının ilginç bir konuşmacısı vardır. Akfırat'ın yanı başında gülümseyerek poz veren bu isim Akfırat'la aynı yıl **Aydınlık** çevresine katılmış olan Ethem Sancak'tır.

Siirtli bir seyyid ailesinin oğlu olan Sancak üniversite eğitimi için 1971 yılında İstanbul'a gelir. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesine bağlı gazetecilik enstitüsüne girmek istese de kapatılması gündemde olan enstitüye 1973'e kadar kayıt yaptıramayacaktır. Medrese ve ticarethane arasında yetişen Sancak kendi yolunu çizmekte gecikmez. Yazlık sinema, lunapark işletmeciliği gibi işlerle uğraşır.

Bu arada, üniversite çevresindeki devrimci hareketlerle tanışır ve THKP-C çizgisini benimser. Sancak 12 Mart ile yetmişler arasında kalan bir kuşaktır. Kadrolarının çoğu 12 Mart ve sonrasında tutuklanan, örgütsel yapısı dağılan THKP-C içindeki boşluğu görür ve girişken bir gençlik lideri olarak sivrilir. Zamanla Maoizmi benimseyen ekipte yer alır. Maoist hareketler içinde de 'Üç Dünya Teorisi' gibi konularda yoğun tartışmaların geçtiği bir dönemdir. Sancak Çin Komünist Partisi'nin güncel çizgisinin doğru olduğunu düşünen 1.500 civarında arkadaşıyla

birlikte, **Halkın Yolu** adını almış çevreden ayrılır ve **Halkın Sesi** adıyla faaliyet gösteren **Aydınlık** çevresine 1976 yılında katılır.

Perinçek'in kadrolarının büyük çoğunluğu kendisi gibi bürokrat, memur çocuklarından oluşmaktadır. Perinçek Sancak'taki farklı meziyetleri görür. Kolej bebeleri burunları iyice sürtülsün diye fabrikalara işçi yazdırılırken, Siirt Lisesi mezunu Sancak İstanbul il komitesi sekreterliğine getirilir. Sancak önce **Halkın Sesi**'nde, sonra TİKP'de joker kadrolardan birisi haline gelmiştir. Ancak, en önemli görevi Perinçek'in özel dikkat gösterdiği ticari faaliyetlerin koordinasyonu ve mali işlerdir. Bu parti hayatı 1980'e kadar böyle devam eder. Sancak 12 Eylül'ü askerde karşılar. Terhis olduğunda ise eski görevine döner ve Perinçek dâhil olmak üzere merkez yöneticileri tutuklanmış TİKP'nin kalan malvarlığının başına geçer.

Ünlü 1982 tahliyesi Sancak'ın kariyerinde de dönüm noktasıdır. Perinçek'in baldızı Hamdiye Şive Zaloğlu'nun eşi Mehmet Nuri Emral **Koz Ecza** adında bir ecza deposu kurmuştur. Perinçek bunu **Aydınlık** için doğru yatırım olarak görür ve kasayı Koz Ecza'ya aktarırken, babası Sadık Perinçek'i şirkete ortak yapmayı da ihmal etmez. **Aydınlık**'ın boştaki kadroları

firmaya ucuz emek olarak sunulur. Şirketin genel müdürü ise elbette Ethem Sancak'tır. İlginç bir not olarak, Emral'ın da Sancak gibi Siirtli olduğunu belirtelim. Emral ilerleyen yıllarda önce ANAP'a girecek, sonra JetPA yönetiminde yer alacak ve Fadıl Akgündüz'ün peşinden DYP saflarına katılacaktır.

Perinçek 1985 Mart'ında tahliye olduğunda, Sancak **Aydınlık**'ın parasını gerçekten çok iyi yönetmiştir. Ancak, aynı yıl **Aydınlık** çevresinden ayrılır. Ayrılığın tarafları herhangi bir neden belirtmiyorsa da her zaman espritüel Perinçek'in şaka kaldırmadığı tek konunun akçeli işler olduğunu Hasan Basri Özbey olayı gibi yaşanmışlıklardan biliyoruz.

Ayrılık gerekçesi ne olursa olsun, Sancak'ı Maoizm'den çıkıp liberalizme yol alan '**Aydınlık dönükleri**' gibi değerlendirmek doğru olmaz. Öncelikle, Sancak bu kişilerin sahip olduğu eğitim düzeyine ve entelektüel meraka sahip değildir. **Aydınlık**'taki işi nereden ne çıkar elde edileceğini güzel hesaplayan, propaganda yönü de güçlü, daha açık söylemek gerekirse ağzı iyi laf yapan, pragmatist bir aparatçık olarak davranmaktadır.

Dolayısıyla, ilk eşi Nurperi İrtan'ın Perinçek'e kişisel bağlılığı, **Aydınlık** kadrolarının ve yakınlarının Sancak'ın şirketlerinde istihdam edilmeye devam edilmesi

türünden haller bunun Sancak açısından 'ilkesel' bir kopuş olmadığını ortaya koyuyor.

Aydınlık çevresinden ayrıldıktan sonra, Sancak politika alanında düşük profilli hareket etmeye başlar. SHP'ye üye olur, hatta bu partide delegelelik yapar ama asıl ilgi alanı ticarete gittikçe daha fazla ağırlık verir. Aile üyeleriyle, özellikle Abdulrezzak Sancak başta olmak üzere medrese eğitimli

kuzenleriyle gerçekleştirdiği yatırımlar onu hırslı ama mütevazı girişimciden güçlü işadamı konumuna getirirken yeni bir dünyanın kapılarını da açar. İslamcı sermaye çevreleriyle ve onların ağlarıyla gittikçe daha fazla haşır neşir olur. Sancak işte böyle bir zeminde 'hidayete erer'. Öyle ki **Aydınlık**'taki geçmişini hatırlayan kimse pek kalmaz. Ta ki Ergenekon davaları döneminde kendisini MİT-Cemaat çatışmasının ortasında bulana kadar.

2008'de MİT tarafından savcılığa sunulan raporda Sancak 'Ergenekon Organizasyon Planı' içinde gösterilince, gözler Sancak'ın **Aydınlık** mesaisine çevrilir. Ancak, Sancak hakkında soruşturma açılmamıştır. Tanık sıfatıyla ifade verir ve yargılamada da tanık olarak dinlenir. Sancak kendisini topun ağzına gelmekten kurtaran gücün kaynağını iyi bilmektedir. Minnetini bizzat ifade etmek için kalkar ABD'ye gider ve Fethullah Gülen'i ziyaret eder. Hatta Cemaat'ın medya kurmaylarından Erkam Tufan Aytav'la yaptığı ve 2013 yılında yayımlanan röportajda kendisini "Gülen hareketinin bir parçası olarak gördüğü"nü ifade

üslûbuyla belirtmekten asla geri durmaz. Cemaat'ın buna yanıtı ise sert olur. BMC'nin Sancak'a satışı sırasında ve ardından yaşandığı ileri sürülen usulsüzlükler 12 Mayıs 2015 tarihli Zaman gazetesine taşınır. Bardağı taşıran bu son damla Sancak'ı Ergenekon yargılamaları sırasında kendisine demediğini bırakmayan Perinçek'le yeniden sarmaş dolaş olmaya doğru giden yola sokar.

Ancak, Sancak'ı öncelikle ve her zaman işadamı kimliğiyle, vizyoner kişiliğiyle düşünmek gerekir. İşte 5 Şubat 2018'deyiz ve Sancak MÜSİAD'ın Türkiye istişare toplantısında 'yerli ve milli' otomobil projesini ballandıra ballandıra anlatıyor. Prof. Dr. Nejat Tuncay ise işin teknik, bilimsel yönlerini ele alıyor. "O da kim?" dersiniz, Sancak'ın danışma kurulu üyesi olduğu Okan Üniversitesi'nden, Enerji Sistemleri Mühendisliği bölüm başkanı. Okan Üniversitesi de tabii ki Bekir Okan demek.

Bekir Okan Nizip'in toprak sahipliği ve ticaretle nüfuz kazanmış bir ailesine mensup. Babası Ömer Ağa'yı çok küçük yaşta kaybedince anne ve baba

tarafından akrabaları büyütür Bekir'i. Memuriyet hayatına atılması istense de onun akli ticarettedir. Gazi Eğitim Enstitüsü'nü bitirdikten sonra atandığı öğretmenlikten istifa eder ve 1971 yılında, Gaziantep'te Fen

Bilimleri Dershanesi'ni açar. Bu arada, babasından kalan mirası sürdürerek, buğday ve zeytin başta olmak üzere tarım ürünleri ticaretiyle uğraşmaktadır. 1978 yılında temelini attığı Beslen Makarna yatırımları arasında gittikçe geriye düşse de tıpkı **Okan Un-İrmik, Okan Bakliyat** gibi toprağa bağlı diğer şirketlerinin yanında Okan'ın moral üssü olmaya devam edecektir.

Ayrılık gerekçesi ne olursa olsun, Ethem Sancak'ı Maoizm'den çıkıp liberalizme yol alan 'Aydınlık dönükleri' gibi değerlendirmek doğru olmaz. Öncelikle, Sancak bu kişilerin sahip olduğu eğitim düzeyine ve entelektüel meraka sahip değildir.

etmekten çekinmez.

Ne var ki Sancak'ın bu sadakati de çok uzun sürmez. 17-25 Aralık sonrasında, Erdoğan iktidar blokunda yer alan herkes gibi o da bir yol ayrımına gelir. TMSF satışlarının tahsisli alıcısı unvanı ve Erdoğan'ın Katarlı müttefikleriyle kârlı ilişkiler vazgeçilecek gibi değildir tabii ki. Sancak Erdoğan'a bağlılığını yüksek sesle, her zamanki abartılı ve ölçsüz

1980'lere gelindiğinde Okan henüz 30'larının başında, Gaziantep'in önde gelen işadamı konumuna yükselmiştir. Şirketlerini İstanbul'a taşır. Bu genç ve gözü pek girişimcinin çiçeği burnunda başbakan Turgut Özal'ın dikkatini çekmesi zor olmaz. 1983 yılında, Özal'ın teşvikiyle **Okan Dış Ticaret A.Ş.** kurulur. Bundan sonra, Okan'ın adı Özal'sız anılmayacaktır. Dönemin kaçınılmaz yatırım stratejisiyle, inşaat işleri genişler, turizm ve tekstil işlerine girilir. Turizm-inşaat-tekstil üçlüsü tamamlanır ama her nedense **Okan Holding**'in iki yakası bir araya gelmemekte, özellikle gıda yatırımları açık vermeye devam etmektedir.

Böylece, **Beslen**'i kurtarma operasyonları başlar. 1985 yılında, Ziraat Bankası yüksek miktarda borcu bulunan Beslen'e çok daha yüksek miktarda krediyi, hem de şaibeli olduğu ileri sürülen işlemlerle açar. Okan'ın Özal'la ve Hasan Celal Güzel'le kişisel ilişkileri yanında, dönemin başbakan yardımcısı Kaya Erdem'in kardeşleri Turgut ve Tarhan Erdem'in yine 1985 yılında Okan Holding'de çalışmaları ilginç bir ayrıntıdır. Bu kredi desteğine rağmen Beslen kan kaybetmeye devam eder. 1989'da üretim durur. Artık para değil, doğrudan hammadde verme aşamasına geçilmesi uygun bulunur. Ülkede özelleştirme fırtınaları estiren Özal hükümeti 1990'da Toprak Mahsulleri Ofisi'ni yüzde 45 payla Beslen'e ortak yapar, silolardan fabrikaya buğday akar. Bu sayede, Okan iş hayatının yeni bir dönemine yön verecek gücü toplar.

1991'de Özal'ın peşine takılarak Sovyetler sonrası Orta Asya'yı fethetmek için işadamları arasında Okan da vardır. Önce Türkmenistan'da bir makarna fabrikası kurar, ardından Kazakistan'da. Ne var ki çok geçmeden Türkiye'de iktidar değişir ve 1993'te Özal ölür. Okan aradığı yeni devlet

Aydınlıkçılar her daim 'sol' soslu masallarla kandırabilecekleri gençler buluyor...

kapısını Kazakistan'da, Nursultan Nazarbayev'de bulur. Nazarbayev'le ilişkileri öyle bir noktaya gelir ki Türkiye'den işadamları Okan'ın referansı olmadan Kazakistan'ın tek hâkimiyle görüşemezler. Nazarbayev'in Astana'yı kurma kararı ve bu planda Okan'a imtiyazlı bir yer ayırması ise Okan Holding'i, özellikle inşaat yatırımlarını uçuşa geçirir. Okan Nazarbayev sayesinde dört başı mamur bir Avrasyacı oluvermiştir.

Ancak, bu toz pembe tablo kendi zenginlerini yaratmak konusunda Özal'dan bile daha hırslı Recep Tayyip Erdoğan'ın ekonominin iplerini eline almasıyla değişir. Kazak bozkırlarında bizzat Erdoğan tarafından kılıç kuşandırılan bir bahadır at koşturmaktadır şimdi: Fethah Tamince. Okan yüzünü daha doğuya çevirir ve belki yeğenin de etkisiyle, uyuyan dev Çin'in uyanışına tanık olur. 1999'da kurduğu, 2003'te eğitime başlayan **Okan Üniversitesi**'ni Çin'le ilişkilerin zihinsel karargâhı konumuna getirmek için çalışmalara başlar. Yoğunlaştırılan akademik işbirliği sonucunda, 2013'te **Konfüçyus Enstitüsü** kurulur. Ancak, asıl vurgulanan ekonomik işbirliğidir ve bu konuda en çarpıcı etkinlik dizisi 2014'ten

itibaren her yıl yapılan **Türkiye-Çin Ekonomik Forumu** olur.

Aydınlık Türkiye solunda bir çeşit yumuşak hedeftir, eleştirilere bolca hedef olur. Fakat bence bu eleştirilerin ezici çoğunluğunun ajitatif değeri, slogan vasfı bile yoktur. Çünkü eleştirdiği yapının en temel yapısal özelliklerini dikkate almaz. Aydınlik çevresi kitle değil, kadro hareketidir. Kendi başına dar, kısıtlı, kişi kültüne dayalı bir 'network'tür ve etkisini, görünürlüğüncü ancak başka 'network'lerle ilişkilendirilerek sürdürebilir.

Müttefik algıları, ittifak zeminleri dönem dönem değişebilir ki hemen herkes bildiği için bunları tekrar etmeye hiç gerek yok. Değişmeyen şey böyle bir networking stratejisidir ve günümüzde **Aydınlık**'ın bu stratejide iki kozu var: Çin'in artan ekonomik gücü ve Erdoğan iktidarına sundukları destek. Bu strateji Erdoğan'ın uluslararası politikada 'Avrasya seçeneği'ni cepte tutma çabası sayesinde **Aydınlık**'a daha geniş hareket alanı açabilmekte. Dahası, görünen o ki çıkar ortaklarına hizmet ettiği sürece yeni alanlara nüfuz etme, yeni ittifaklardan güç toplama fırsatını vermekte.

STALİNCİLİKTEN PUTİNCİLİĞE...

Sağ 'komünizm'

Hakan Gülseven

Venezuela'da yaşanan iktisadi ve siyasi kriz ile ABD'nin bunu fırsat bilerek ülkede bir kukla hükümet kurma çabası tüm dünyada yankı buldu. Trump'ın küstah açıklamaları, Venezuela'nın parasal kaynaklarını ABD kuklası Ulusal Meclis Başkanı olan milletvekili Juan Guaidó'nun denetimine verme girişimi ve Latin Amerika'daki kokuşmuş sağ iktidar temsilcilerinin aynı koroya katılması, gerek Latin Amerika ülkelerinde, gerekse dünyada emperyalizme öfke duyan her kesimin tepkisini çekti.

Türkiye'de sosyalist solun içinde görülen tüm ekipler benzer açıklamalar yaptı: "Venezuela halkının yanındayız..."

Evet, Venezuela halkının yanındayız. Peki nasıl?

Bu süreçte Venezuela'nın emperyalizme karşı savunusunu Maduro iktidarının savunusuyla

eşitleyen bir tür siyasi empresyonizm yine sesi en çok çıkanlar listesinin ilk sırasına yerleşti. Bu, işçi sınıfı mücadelesinin içine yerleşmiş çarpık bilincin bir sonucudur.

Konuyu tartışabilmek için önce ilkesel bir netleşmeye, ardından bir durum özetine ihtiyaç var...

İLKE NEDİR?

Uluslararası komünist geleneğin tarihinde çok açık bir ilke var: Emperyalizmin askeri müdahalesine

Emperyalizmin askeri müdahalesine maruz kalan yarı-sömürge ve/veya emperyalizme bağımlı bir ülke söz konusu olduğunda, burada emperyalizmin yenilgisi esastır.

ya da emperyalizm destekli bir askeri darbeye maruz kalan yarı-sömürge ve/veya emperyalizme bağımlı bir ülke söz konusu olduğunda, burada emperyalizmin yenilgisi esastır. Emperyalizmle çatışmaya giren ülkenin başında

nasıl bir rejim bulunduğu bakılmaz. Dolayısıyla, bu konu bizim açımızdan tartışmaya açık değildir.

Bir örnek olarak, 1982 yılında Arjantin ile Britanya arasında yaşanan Malvinas (Falkland) Savaşı verilebilir. O dönemde Arjantin'in başında diktatör Leopoldo Galtieri bulunuyordu. Ne var ki, Latin Amerika devrimci hareketi, hiç kafa karışıklığına kapılmadan Britanya'ya karşı tutum aldı. Buna Arjantinli devrimciler de dahildi.

Yine aynı dönemde Dördüncü Enternasyonal'in Arjantin Partisi PST illegal koşullarda faaliyet yürütüyordu. Galtieri diktatörlüğü, yüzlerce Dördüncü

Enternasyonal militanını ve sayısı binleri bulan taraftarını öldürmüş olan diktatörlükler sürecinin bir devamıydı. Malvinas Savaşı başladığında PST hiç tereddüt etmeden İngilizlerin yenilgisi için gereken tüm askeri çabayı

harcayacağını bildiren bir açıklama yayınladı:

“İktidardaki yönetim bizim yönetimimiz değildir. Yönetime en ufak bir güvenimiz yok, hiçbir siyasi destek vermiyoruz, emekçi kitleler nezdinde bu iktidara kefil olmuyoruz. Ne var ki, Britanya’ya karşı savaşı sürdürdüğü müddetçe, askeri olarak aynı tarafta olmamız gerektiğini ilan ediyoruz.”

Benzer bir tavrı, 2006’da İsrail ile Lübnan -fiili olarak Hizbullah güçleri- arasında yaşanan savaş için de geçerlidir; mollalara en ufak bir siyasi destek vermediğini ve güven duymadığını açıklayan Uluslararası İşçi Birliği – Dördüncü Enternasyonal, askeri olarak İsrail’in yenilgisi için Hizbullah’la aynı tarafta olduğunu ilan etmiş, İsrail’e karşı uluslararası kampanyalar yürütmüştü.

Tarihten benzer örnekler çoğaltılabilir...

Bu ilkesel yaklaşım, bir başka ilkeyle tamamlanır: Devrimci işçi sınıfı partileri, emperyalizmle çelişkiye düşüp çatışmaya girmiş ülkelerin başındaki iktidarlarla olan siyasi ve örgütsel mesafesini yani siyasi ve örgütsel bağımsızlığını mutlaka korur, onlara siyasi destek vermez; onların emperyalizmle yaşadığı çelişki ve çatışmaların geçici, uzlaşabilir ve kapitalizm sınırları içinde çözülebilir olduğunu hatırlatır; iktidarın işçi sınıfına geçmesi için mücadele etmenin önemini vurgular... Zira bu, ilkesel olduğu kadar programatik bir konudur. Hakiki antiemperyalizm, programında kapitalizm karşıtlığını barındırmak zorundadır. Başka deyişle, kapitalizmden kopmayı başaramayan rejimler, dönüp dolaşıp dünya emperyalist egemenliğinin çarkında öğütölmeye mahkum olacaktır.

Dolayısıyla sosyalistler ‘en demokratik’ burjuva devleti bile yıkmayı, yerine işçi sınıfının iktidarda olduğu yepyeni bir devlet yapısı geçirmeyi hedefler. Emperyalizmden gerçekten

Halkı açlıktan çöplerde yiyecek arayan Maduro, sosyete kebapçısı Nusret’le et ve tuz şovu yapmaktan utanmadı. İtibardan tasarruf olmuyordu, değil mi?!

kopuşun önkoşulu, kapitalizmin ortadan kaldırılmasıdır.

Venezuela konusu bu ilkesel ve programatik çerçevede ele alınmalıdır.

VENEZUELA NEDİR?

Venezuela kapitalist bir ülkedir. ‘Bolívarcı Devrim’ diye tarif edilen rejim değişikliğini biraz zorlama bir biçimde ‘devrim’ olarak değerlendirirsek, bunun üretim sisteminin ve sınıfsal iktidarın değiştiği bir ‘toplumsal devrim’ değil, bir politik altüst oluş sonrasında yaşanan ciddi bir rejim değişikliği, başka deyişle bir ‘politik devrim’ olduğunu söyleyebiliriz.

Chavez’in ABD Başkanı George W. Bush’a “Eşek!” dediği video kaydı dünyada ABD’den nefret eden geniş bir kesimin içinin yağlarını eritti ama Venezuela’da iktidarın sınıfsal niteliğini değiştirmede. Aksine, emperyalizmle güncel siyasette çelişkiler yaşayan Chavez, kendi etrafında iktidarını destekleyecek bir sermaye yaratma ihtiyacı duydu ve ‘yandaş’ bir sermaye sınıfı yarattı. Bu türedi sermayedarlara Venezuelalı işçiler ‘Boliburjuvazi’ diyor. Bizde AKP iktidarının

yarattığı yandaş ‘yeşil’ sermayenin Venezuela’daki karşılığı...

Chavez 1998’de iktidara geldi, öldüğü 2013 yılına kadar iktidarda kaldı ve tüm ‘sosyalizm’ söylemine karşı ülkede işçi sınıfı iktidarı ya da üretim araçlarının ve doğal kaynakların kamulaştırılması adına niteliksel bir adım atılmadı. Göstermelik kamulaştırmalar ve sadaka ağına karşılık bu süreçte sendikacılar kaçırıldı, öldürüldü, işçi sınıfı üzerindeki sömürü ağırlaşarak devam etti. İktidara yakın ‘yandaş’ burjuvalar ciddi bir sermaye biriktirdi, yolsuzluk ve rüşvet kurumsallaştı.

Chavez, kıtanın diğer ‘sol’ görünümlü iktidarıyla, Bolviya’daki Morales, Brezilya’daki Lula, Arjantin’deki Cristina Kirchner ile birlikte poz vermekten ve bir çeşit ‘sol görünümlü kapitalist devletler’ dostluğu tesis etmekten mutluydu. Aralarına Fidel Castro’yu da alıyorlar, Küba Devrimi’nin kıtadaki tarihsel prestijini kendi iktidarı için kullanıyorlardı. Bu esnada Küba özellikle turizm sektöründe hızla emperyalist sermayeye açılıyor, Boliviya, Brezilya, Arjantin ve Venezuela’da ise kapitalist sömürü

devam ediyordu. Küba'nın bugün gelmiş olduğu durum ayrı bir tartışmanın konusudur...

MADURO NEDİR?

Chavez'in ölümünün ardından onun halefi olarak iktidara gelen Maduro eski bir otobüs şoförü olduğu için bizim Türkiye solunda genel bir sempati uyandırdı. Bizde böyle romantik hisler vardır. 'Halk adamı' muamelesi yapıyoruz kendi aramızdan çıkardığımız burjuva siyasetçilerine...

Böyle durumlarda Tayyip Erdoğan'ın eski bir İETT çalışanı olduğu genellikle unutulur. Ya da, bütün sarı sendikacıların işçi sınıfının içinden çıktığı gerçeği...

Bu nedenle, biz iktidardakilerin sınıfsal kökeniyle değil, iktidarın sınıfsal niteliğiyle ve yine rejimin karakteriyle ilgileniriz. Maduro iktidarı bir burjuva iktidardır, devlet burjuva devlettir, rejim işçi sınıfı üzerinde baskı kuran bir diktatörlüktür...

Şimdi deniyor ki, "Maduro iktidarına 'diktatörlük' dersiniz, ABD'nin yanına düşersiniz..."

Niye?

Çünkü, "Trump idaresi de öyle diyor..."

Emperyalistlerin ne dediği bizi ilgilendirmiyor. Bir kısım emperyalist Tayyip Erdoğan'a diktatör diyor diye Tayyip'i ve rejimini savunamayacağımıza göre, başka kriterlerle hareket etmeliyiz.

Biz tespitlerimizi yaparken, sınıfsal kriterleri, yani işçiler için demokratik kurumların işleyişini, işçiler için özgürlüklerin seviyesini ve her şeyden önce işçiler için beslenme ve boş zaman sahibi olma hakkını esas alırız.

Doğrudan doğruya "işçilerin kas ve sinirleri ile ilgili" bir konu olan beslenme hakkını demokratik bir sorun olarak gören Troçki, "İşçiler açısından daha kısa çalışma günü demokrasinin köşe taşıdır; çünkü onlara toplumsal yaşamda gerçekten yer alabilme olanağını verecek tek şey budur" diyordu.

¡Abajo el paquete antiobrero de Maduro!

Venezuela'da işçi sınıfının muhalif örgütlenmesi **Intersectorial de Trabajadores de Venezuela**, halkı işçi düşmanı yasalara karşı direnişe çağırıyor.

Peki, Venezuela'da durum ne?

Maduro, sosyete kebabcısı Nusret'le tuz şovu yapıp et yerken, Venezuela emekçileri yaygın açlıkla yüz yüze. Yoksulların temel besin maddelerine ve başlıca ilaçlara erişiminde büyük sıkıntı yaşanıyor. Bunları sadece ABD yaptırımlarına bağlamak ise gerçeğin üzerini örtmekten başka bir anlama gelmiyor. Venezuela dış borç ödemelerini sürdürüyor, petrolün yüzde 100'ünü kamulaştırma taleplerine kulak tıkıyor, ABD'ye petrol sevkiyatı aksamadan devam ediyor. Bu esnada Rusya ve Çin'le sürdürülen ticaret Maduro iktidarını ayakta tutuyor. Öte yandan, ekonominin kötü yönetimi ve ülkeyi saran yolsuzluk halka açlık olarak yansıyor.

İşçi sınıfının durumu sadece ekonomik olarak değil, demokratik bakımdan da giderek kötüleşiyor. İşçilerin, bırakın yönetime

katılmayı, sendikal örgütlenme hakkı engelleniyor. İşçi liderleri Maduro'nun istihbarat teşkilatları ve polisi tarafından kaçırılıyor, işkenceye uğruyor, tehdit ediliyor, tutuklanıyor...

Maduro, ne emperyalist şirketlere ne de Venezuelalı sermayeye baskı yapıyor; tersine, yoksul halkın üzerinde diktatörlük uyguluyor. Trump ise bunu kullanıyor. Çünkü ABD, Maduro'nun yerine, daha 'kullanışlı' bir rejimle çalışmak istiyor...

Ve sırf Trump Maduro yerine daha kullanışlı olanı istiyor diye, 'dünyanın öbür ucu'nda, Türkiye'de, kimi 'solcu'lar, "Maduro'ya 'diktatör' demeyin yoksa emperyalizmle aynı safa düşmüş olursunuz" diyor!

Peki, Venezuelalı yoldaşlarımızın ne yapması lazım? Diktatöre diktatör demesinler mi? Yani Maduro savunucuları, 'antiemperyalizm' adına

Venezuelalı devrimcilerden bayağı bir diktatörün rezilliklerini görmezden gelmesini, hatta mazur göstermelerini, bunun için yalan söylemelerini mi bekliyor?! Halka yalan söylemek ‘bazı istisnai durumlarda’ suç olmaktan çıkıyor mu?

Kimse kusura bakmasın. Maduro, Venezuela işçi sınıfının kanını emen sermayedarların ve yolsuzluk rejiminin temsilcisi olan bir diktatördür. “Venezuela halkının yanında olmak” ve emperyalizme karşı mücadele etmek, Maduro’yu savunmakla eşitlenemez. Tersine, Venezuela’yı emperyalizmden kurtarmak için, Maduro’yu ve temsil ettiği asalak burjuvaziyi iktidardan indirmek, Venezuela’da gerçek bir işçi iktidarını kurmak gerekir. Bunu söylemeden komünist ya da devrimci olmak mümkün değildir.

ESAS SORUN NEDİR?

Emperyalizmin çeşitli rejimlerden rahatsız olması meselesi yeni bir şey değil. George W. Bush, ikinci başkanlık döneminin yemin töreninde, dünyada 60 küsur ülkenin yönetiminden memnun olmadıklarını vurgulamış ve bunları değiştirme niyetlerini açıkça ilan etmişti. Bunların arasında Sudan diktatörü ve Tayyip Erdoğan’ın ahabası Ömer El Beşir de vardı mesela. Ne yapacağız? Emperyalizme karşı Beşirci mi olacağız? Beşir posteriyi sokaklara mı çıkacağız?

Gülmeyin. Niteliksel olarak böyle şeyler yapan ‘solcu’lar var...

O zaman esas sorun nedir?

Sorun, işlevsel enternasyonalizm okumaz-yazmazlığı... Kullanılmaya kullanılmaya enternasyonalizm unutuldu. (İşlevsel okumaz-yazmazlık, kullanmaya kullanmaya okumayı ve yazmayı unutmaya verilen isim. Dünyada, okuma ve yazmayı kullanmadıkları için unutan epey bir nüfus yaşıyor!)

Kendini solda tanımlayan kimi parti ya da örgütlerde, şöyle genel

bir ‘enternasyonalizm’ kavrayışı var: “Falanca halkın yanındayız...”

Bu ‘enternasyonalizm’in en rahat yanı, o gün hangi halkın yanında iseniz, o halka platonik bir his, bir ‘enerji’ gönderiyor olmanızdır. Başkaca herhangi bir aksiyona ihtiyaç duyulmaz. Bunun bir boyutu da, ‘selamlama’ halidir: “Falanca halkın mücadelesini selamlıyoruz!..” Selamlarsınız, el sallarsınız ve kendi sıkıcı (ya da belki kendinizce heyecanlı) hayatınıza devam edersiniz.

Bu tür enternasyonalizmlerde ne yanında olunan ne de selam yollanan halklar konudan haberdar olur. Bizim durumumuzda, Venezuela halkı, Türkiye’de kendilerinin yanında olduğunu açıklayan parti ve örgütlerden bihaberdir.

İstisnalardan söz edebiliriz... Resmi TKP’nin ve Aydınlıkçıların tutumu ‘enternasyonal’ bir ‘çizgi’dir.

RESMİ TKP’NİN VE PERİNÇEK’İN DURUMU NEDİR?..

Venezuela konusu Türkiye gündemine gelince Resmi TKP İstanbul’un Kadıköy ilçesi Bahariye Caddesi’nde bir ‘enternasyonalist’ gösteri yaptı. Bu gösteride Venezuela diplomatları da yer

alıyor, Maduro posterini taşıyor, Maduro rejimi destekleniyordu.

Bu gösteri muhtemelen Venezuela devlet televizyonunda yer almıştır. Venezuela halkı, ellerinde Maduro resimleriyle yürüyen Resmi TKP üyelerini gördüğünde neler hissetmiştir, bilemiyoruz...

Resmi TKP’nin bu durumu dünyadaki diğer ‘komünist’ sıfatlı partilerin durumundan ayrı düşünülmesin. Venezuela Komünist Partisi, partinin şekli bağımsızlığını korumakla birlikte, Maduro’nun liderlik ettiği PSUV iktidarını hep destekledi. ‘Küçük ayrıcalıklar’ karşılığı! Zira son dönemde Venezuela Komünist Partisi’nin yasallığı hep tehdit altında oldu ve Maduro’nun desteklenmesi karşılığında yasal varlığını sürdürüyor. Buraya dikkat! Resmi TKP de o güne kadar hiç eleştirmedikleri Venezuela yönetimini, Venezuela Komünist Partisi’nin yasallığı tehlikeye girdiğinde hafiften eleştirmeye başlamıştı. Sorun halledilince yine sustular ve nihayet Maduro posteriyi sokakta turladılar.

Aslında geleneksel TKP’den gelmeyen Resmi TKP, dünya KP’lerinin tavrını takip ederek tavrı belirliyor; kendisini başta Yunan Komünist Partisi olmak

üzere dünyadaki KP'ler ligine kabul ettirmek üzerinden yeni bir varoluş yarattığı için, onların siyasetlerini Türkiye'ye tercüme ediyor. Bu tercümenin sonucu, Venezuela'da Maduro savunusu...

Hemen söyleyeyim, konu sadece Venezuela değil... Ukrayna, Suriye gibi vakalarda buralardaki diktatörlerden yana tavır koyan Resmi TKP'nin evveliyatında da enteresan haller var.

Malum, gerçek TKP'den gelmesede Resmi TKP'nin 'geleneksel' çizgisi 'Sovyetik'tir. Bu Sovyetik çizgi Çin Komünist Partisi ile çok ciddi sorunlar yaşamıştı. Maocu akımlar ile Sovyetik akımlar, Türkiye'de de olduğu gibi, birbirini öldürme de dahil olmak üzere ciddi çatışmalar yaşamıştı. Maocular ile SSCB destekçileri arasındaki çatışmalarda pek çok genç öldü. Sonra, Sovyetler Birliği çöktü ve sanki iki akım arasındaki duvarlar da çöktü.

Doğu Perinçek'in, eskiden 'Rus Uşağı' dediği Küba'nın lideri Fidel Castro'nun Türkiye ziyaretinde Castro'ya karanfil vermeye çalışması vakası hayli enteresandır mesela...

Şimdi Resmi TKP'nin liderlik ekibinde bulunan Aydemir Güler, Gelenek dergisinde Aydın Giritli mahlasıyla yazı yazdığı sırada, bundan 30 sene evvel Çin'de yaşanan Tiananmen katliamının devrimci bir "irade beyanı" olduğunu savunuyordu. Bir zamanlar 'Sovyet düşmanı' olduğu için karşısında konumlandığı Çin Komünist Partisi'nin demokrasi isteyen gençleri katletmesini destekliyordu.

Başka deyişle, eski Sovyetçiler ve Çinciler aynı yerde buluşuyordu! Perinçek, elinde çiçekle 'Rus Uşağı' dediği Castro'nun peşinde koşarken, Aydemir Güler buradan Pekin'deki ÇKP bürokratlarına selam yolluyordu. Muhteşem kavuşma!..

ÇKP'nin ortaya koyduğu o 'irade beyanı'nın sonunda ne oldu? Ne

Resmi TKP üyeleri ellerinde Maduro pankartları olduğu halde sokaklara çıkıp onu destekledikten bir gün sonra, Maduro Tayyip Erdoğan'ı 'büyük bir lider' olarak ilan etti!

olacak, ÇKP bürokratları Çin'de 'Glasnost'suz bir 'Perestroyka' süreci sonunda kapitalizmi yukarıdan aşağı yeniden tesis etti! Kapitalist restorasyon Çin'i bir ucuz emek cenneti haline getirdi, emeğin aşırı sömürüldüğü dev fabrikalar tüm dünyaya ucuz üretim yapmaya ve ÇKP etrafında yeni bir burjuvazi oluşturmaya başladı... Aydemir Güler, katliam 'irade'sini alkışladığı ÇKP'nin o 'irade'sinin nasıl kapitalizme ulaştığını muhtemelen hiç anlayamadı!

Öte yandan, Perinçek Resmi TKP'den daha tutarlıdır. Rusya, Çin, İran gibi ülke rejimlerinin birbirine tutunarak oluşturdukları 'kendi çıkarlarını muhafaza ve geliştirme bloğu'nu Batı emperyalizmine karşı bir 'mevzi' olarak gören ve tabii ÇKP'yle tarihsel gönül ve çıkar bağı olan Aydınlikçılar, Tayyip Erdoğan'ın bu bloğa dahil olması gerektiğini savunuyor, bu çerçevede Tayyip rejimini açıkça destekliyor. Aydınlikçılar, Çin ile Türkiye ticareti üzerinden ceplerini doldurmayı da ihmal etmiyor! Yeni trend bu!..

Resmi TKP ve benzer çizgiyi savunan kesimler aynı cesareti gösteremiyor. Oysa mesela Ukrayna Komünist Partisi, 2014'te ülkede meydana gelen büyük ayaklanmalar sırasında Rusya yanlısı Devlet Başkanı Yanukoviç'i desteklemiş,

hatta parlamentoda ayaklanmaları bastırmak için önerilen 'diktatörlük yasaları'nı açıkça savunmuştu.

Aslına bakarsanız, Rusya dahil olmak üzere bölgedeki çoğu KP Putinci bir çizgiye oturmuş vaziyette. Geçmişte bağlı oldukları Sovyetler Birliği bürokrasisinin yerine Rusya'daki mevcut iktidarı geçirmişler, Putin'i emperyalizme alternatif görmeye hevesli bir halleri var...

Resmi TKP'yi de aynı çerçevede değerlendirmek mümkün...

Konjonktürel 'eylem'ler yapan Resmi TKP, mesela uzun dönemdir iç savaş yaşayan Suriye'de Esad'ı desteklemiş ama bu süreçte Esad posterleriyle sokaklara dökülmeye hiç kalkışmamıştır. Zira AKP iktidarının Suriye konusunda farklı tasarrufları vardır. Venezuela konusunda ise Tayyip Erdoğan'ın Maduro'ya açık desteğini gördük; TKP bu desteğin verdiği güvenle sokakta hemen Maduro posteriyile gösteri yaptı. Lakin yine bir talihsizlik yaşandı; ertesi gün Maduro Tayyip Erdoğan'ın ne büyük bir lider olduğundan bahisle Erdoğan'a selam yolladı!

Adına 'komünist' diyen bir parti böyle kontrpiye durumuna düşer mi? Burjuva iktidarların peşine takılıyorsa düşer... Düşmemek için, tıpkı Perinçek'in yaptığı gibi, Tayyip'i de 'antiemperyalist' bavula

tıkıştırıp paket olarak desteklemek icap eder. Aksi takdirde, “Ya içindesindir çemberin...” dizelerini mırıldanmak durumunda kalırsınız...

ANTI-EMPERYALİZM NEDİR?

Venezuela üzerinden devam edelim... Ülkede yoksul halk ve emekçiler açısından nasıl zor günler yaşandığı yukarıda tarif edildi. Bu süreçte Maduro iktidarının taşıdığı sorumluluk da vurgulandı. Biz tüm bu süreci Venezuela'daki yoldaşlarımız üzerinden takip ettik.

Venezuela'da devrimci hareket Maduro iktidarının gerçek yüzünü uzun süredir teşhir ediyor ve Venezuela'da gerçek bir işçi sınıfı iktidarı için mücadele ediyor. Intersectorial de Trabajadores de Venezuela (ITV) (Venezuela Sektörler Arası İşçi Koordinasyonu) adlı örgütlenme içinde yer alan UST, açık bir devrimci programı savunuyor.

Şu an ülkenin yüz yüze olduğu duruma dair söyledikleri de çok net: Olası bir emperyalist müdahaleye karşı savaşağız! Maduro'ya karşı gerçek bir işçi sınıfı iktidarı için mücadele edeceğiz!

UST'nin programının temel unsurları ise şöyle:

1. Temel ihtiyaçları karşılayabilecek ve her ay yenilenen bir maaş. (Maaşlar saçma boyutlara ulaşan enflasyon karşısında sürekli eriyor.)

2. Toplu iş sözleşmelerine riayet edilsin. (İktidar toplu iş sözleşmelerini iptal edip 'kemer sıkma' uygulaması yaşama geçirmeye çalışıyor.)

3. Hükümetin kamu emekçilerine dayattığı açlık sınırı altındaki maaş uygulaması kabul edilemez. (Askeri ve siyasi krizin tepe noktasına ulaştığı günlerde asgari ücretle karaborsada ancak 2 dolar alınabiliyordu.)

4. Dış borç ödemelerine son

verilsin, bu kaynak halkın zorunlu gıda ve ilaç alımı için kullanılсын.

5. İşlemeyen fabrikalara yatırım yapılarak faaliyete geçirilsin.

6. Uluslararası tekeller defedilsin ve emperyalistlerle Venezuela devletinin ortak girişimleri sona erdirilerek petrol sanayisinin yüzde 100'ü millileştirilsin.

7. Böylesi bir programı uygulamak için bir halk seferberliği ve bir işçi sınıfı hükümeti!..

Yukarıdaki program önerisi

Sovyetler Birliği ve diğer merkezlerin emrine amade koca parti ve örgütler bu ülkelerin kokuşmuş bürokratik rejimleriyle birlikte berhava olurken, Dördüncü Enternasyonal militanları akıntıya direnebilmiş ve parçalı da olsa bir dünya örgütü olma niteliğini koruyabilmiştir.

de gösteriyor ki, Venezuela'da antiemperyalizm hiç de Maduro'ya mahkum değil. Tam tersine, emperyalizme karşı mücadele, ancak Maduro rejimini aşan bir kapitalizme karşı mücadele programıyla başarıya ulaşabilir.

Maduro'ya karşı mücadele eden işçi örgütlerini 'Amerikancı' diye yaftalayan kimi utanmazların bu programı ve mücadeleyi görmezden geliyor olması ise 'bilgisizlik'ten değil, dünyanın çeşitli yerlerinde burjuva iktidarlara teslimiyet çizgilerinin üzerini örtme kaygısından kaynaklanmaktadır.

Bunların 'enternasyonalizm'den anladığı çarpık, bürokratik bir zemine dayanıyor. Geçen yüzyılın önemli bir bölümünde Moskova ya da Çin bürokrasilerinin emir eri gibi davranan örgütlerin zihinsel ve örgütsel mirasını hâlâ taşıyorlar ve devrimci bir program geliştirmek şöyle dursun, çeşitli burjuva iktidarlara yaklaşırken Yumurcak filmlerindeki “Size baba diyebilir miyim?” ruh halinden kurtulamıyorlar.

Pratikte burjuva devletleri yıkma kavrayışına bir türlü ulaşamıyorlar.

ENTERNASYONALİZM NEDİR?

Bugün devrimci bir dünya partisi kavrayışını, daha da ötesi örgütsel sürekliliğini devam ettiren tek akımın Dördüncü Enternasyonal geleneği olması tesadüf değildir. Bu, 80 senelik bir iradenin sonucudur.

Sovyetler Birliği ve diğer merkezlerin emrine amade koca parti ve örgütler bu ülkelerin kokuşmuş bürokratik rejimleriyle birlikte berhava olurken, Dördüncü Enternasyonal militanları akıntıya

direnebilmiş ve parçalı da olsa bir dünya örgütü olma niteliğini koruyabilmiştir.

Biz uluslararası örgütlenmeye dayalı sosyalizm geleneğinden vazgeçmedik; Moreno'nun tabiriyle, “dev çokuluslu

şirketlerin devrilmesini ve ancak dünya ölçeğinde gerçekleşebilecek olan sosyalizmin kurulmasını olanaklı kılabilecek strateji ve taktikleri sadece böyle bir Enternasyonal geliştirebilir. Eğer ekonomi dünya ölçeğinde ise, işçi sınıfı da bir dünya örgütüne ve dünya politikalarına sahip olmalıdır. Tek tek ülkelerde gerçekleşen devrimlerin uluslararası ölçekte yaygınlaşabilmesi ve işçi sınıfının kendi kaderini kendi ellerine alabilmesi amacıyla daha yaygın demokratik haklara ulaşabilmesi de ancak böylece olanaklıdır.”

Akımımız kitle mücadelelerini, başta parti ve örgütlerimizin bulunduğu ülkeler olmak üzere tüm dünyada devrimci liderliği yaratma çabası ve işçilerin iktidarı ele geçirmesi için bir fırsat olarak görür.

Stratejimiz, kitle seferberlikleri içinde devrimci liderliğin yaratılması ve işçilerin iktidarı devrimci fethidir. Bunun aracı olarak, tüm ülkelerde ve uluslararası ölçekte Bolşevik tipte partilere ve bir Enternasyonal'e ihtiyaç vardır.

TUTUMLARIN PRATİK SONUCU NEDİR?

Aslına bakarsanız, Türkiye’de yaşayan herhangi bir fani Venezuela’daki krizde Maduro’ya destek verse, bunun Venezuela’daki güçler dengesine herhangi bir etkisi olmaz. Bu anlamıyla, oradaki duruma ilişkin değerlendirme, buradaki siyasete dair ipuçları vermesi bakımından önemlidir.

Emperyalizmin Venezuela’ya dönük bir hamlesine karşı çıkmayı, Maduro rejiminin desteklenmesine eşitlediğiniz takdirde, Tayyip Erdoğan’ın ‘ABD karşıtı tutum’larını desteklemek ve onun arkasında hizaya geçmek gerekmez mi?

Her kitle hareketinin arkasında bir ‘dış güç’ arayan paranoyaklığın sonu yoktur. Tayyip Erdoğan’ın peşinde de hizaya geçersiniz. Daha önce vurgulandığı üzere, bu çizginin tutarlı sonucu Perinçekçiliktir.

Konuyu anlamak için bir örnek daha kullanabiliriz:

Geçtiğimiz yıl İran’da halk ayaklandı. Kadınlar başörtülerini çıkarıp sopaların ucuna takarak salladı. Bu İran’da ne anlama geliyor, pek çok kişi biliyor. Başörtüsünü sopanın ucunda sallayan kadın idam edilebilir. Biraz daha makul sonucu ise kırbaç cezasıdır. Nitekim geçtiğimiz aylarda İran’da idam cezasına karşı çıkan insan hakları savunucusu avukat Nesrin Sutude’ye 33 yıl hapis ve 148 kırbaç cezası verildi. Kırbaç!..

Peki, İran’ın yanı başındaki Türkiye’de kimi solcular ne yaptı?

Son dönemde sosyal medyadan çıkan ve başımıza ‘analizci’ kesilen kimi isimler, İran kentlerini saran isyan hareketi için, “Bu emperyalizmin oyunu. İranlılar evlerine dönsün” diye telkinde bulundu.

Venezuela’da Madurocu, Ukrayna’da Yanukoviç taraftarı,

İran’da kadınlar başta olmak üzere halk mollalara karşı ayaklanıp sokaklara döküldüğünde Türkiye’de şarlatanlar bunun ‘ABD oyunu’ olduğunu söyleyip “Evinize dönün” çağrısı yaptı!

Suriye’de Esadçı, totalde Putinci olan bu zihniyet İran’daki isyan esnasında da Molla rejiminin yanında saf tutarak kitlelere internetten seslenerek, “Emperyalizmin oyunlarına alet oluyorsunuz, derhal evlerinize dönün” mesajı yolladı. Buna şarlatanlık denir!..

2013 Haziran Ayaklanması üzerine bile şüphe düşürme eğilimindedir. Resmi TKP’nin liderliğinden isimler, bir süre önce ayrıştıkları ve daha sonra TİP adını alan kesimin yazdıklarından öğrendiğimize göre, Gezi süreci hakkında “renkli devrim girişimi”, “Sorosçu liberal restorasyon denemesi” tespitleri

yapıp, “Perde arkasında karanlık güçler var” sonucuna kadar ilerlemiş.

Yine Resmi TKP’nin içinden çıkan muhbir Murat Papuç’un devlete yaptığı ihbarlardan, Taksim Dayanışması toplantılarına katılan

Kitle hareketine güvensizlik, kitlelerin her an manipüle edilebileceğine olan paranoya ile beslenir ve bu zihniyet, doğru talep ve sloganlarla emekçi kitleleri seferber ederek iktidarı almaya yönlendirmeyi esas alan Bolşevik kavrayıştan tamamen kopuktur.

Elbette İran’da idam ya da en hafif kırbaçlanma pahasına sokaklara çıkan hiç kimse bu şarlatanları tanııyordu, haliyle onların ettiği lafları işiten de itibar eden de olmadı. Bu durumda, aslında bunlar Türkiye’ye bir şey anlatıyordu. Anlattıklarının özeti ve pratikteki anlamı şudur: Kitle hareketine güvensizlik...

İki örnek üzerinden devam edebiliriz...

Bu zihniyet, Gezi Parkı’ndan başlayarak tüm Türkiye’ye yayılan

Resmi TKP temsilcisi Hüseyin Karabulut’un, partisinin “Olayların şiddet boyutuna varmaması” ve “Gezi Parkı’nın bir basın açıklamasının ardından boşaltılması gerektiği” kararını ilettiğini öğreniyoruz.

Kitle hareketine güvensizlik, kitlelerin her an manipüle edilebileceğine olan paranoya ile beslenir ve bu zihniyet, doğru talep ve sloganlarla emekçi kitleleri seferber ederek iktidarı almaya yönlendiren Bolşevik kavrayıştan

tamamen kopuktur. Sinema filmi Devrimden Sonra'da işçilere devrim olduğu haberini askerlerin vermesi bilinçteki bu kopukluğun yansımından başka ne olabilir ki?!

Devam ediyoruz...

Kitle hareketlerinden 'huylanan' anlayış, kitlelere önderlik etme konusunda bilinçte teslim alınmıştır, siyasi korkaklıkla maluldür. 15 Temmuz darbe girişiminin AKP iktidarınca "Allah'ın bir lütfü" olarak değerlendirilip bir karşı-darbe fırsatı haline getirilmesi sonrası, CHP akıllı bir hamle yaparak, 24 Temmuz günü Taksim'de bir miting çağrısı yaptı. O dönemde Birleşik Haziran Hareketi henüz birleşik bir yapıydı ve biz de HAZİRAN içinde yer alıyorduk. Birleşik Haziran Hareketi'nin karar almasını beklemeden, bu mitinge katılacağımızı açıkladık.

Gerek Haziran Hareketi içinde, gerekse farklı 'sol' yapılarda, bu mitingin bir tür 'milli mutabakat' girişimi olduğu yönünde tezler ortaya atıldı. Öyle ki Haziran Hareketi paralyze oldu, mitinge katılıp katılmama yönünde karar alamıyor, sokağa çıkmama yönünde çekıştiriliyordu.

Öte yandan Resmi TKP, "AKP iktidarını meşrulaştıran, onunla 'demokrasi' savunusuna soyunan bir anlayışın mitingine destek vermeyi hiçbir biçimde düşünmüyoruz" diye bir açıklama yayınlayarak mitinge katılmayacağını açıkladı. Aynı gelenekten gelen TKH de, "Bu gerici rejimin meşrulaşmasına, AKP'nin aklanmasına ortak olmayacaktır. Düzenlenecek olan mitinge katılmayacağımızı ifade eder, ülkemizin kurtuluşunun emekçilerin kendi ellerinde olduğunu bir kez daha ilan ederiz" diye bir açıklama yaptı. Ne kadar 'steril' bir tavır, değil mi?

Peki, sonra ne oldu?

Birleşik Haziran Hareketi içinde giderek saçmalaşan ve birkaç

15 Temmuz darbe girişiminin ardından CHP'nin çağrısıyla yapılan Taksim Mitingi'nin bir 'milli mutabakat' girişimi olduğunu öne sürerek evinde oturanlar 'steril' kalmıştı!

şahsı ikna etme noktasına kadar gerileyen bir haftalık 'tartışma süreci' sonunda, ancak son gün mitinge katılma kararı alındı. Etkin bir çalışma yapılamamış olsa da, Haziran Hareketi'nin müdahalesi sonucunda CHP AKP'ye karşı da bir tutum aldı ve "Ne darbe, ne dikta" sloganı öne çıktı. 'Steril' kalanlar her ne kadar aksini ispatlamaya çalışsa da, alana girmek isteyen AKP'liler solun o gün Taksim'e sahip çıkması sonucunda meydanın kıyısından dönmek zorunda kaldı. Cılız bir hamle bile alandaki manzarayı değiştirmeye yetti. Miting ne Resmi TKP'nin iddia ettiği gibi AKP iktidarını meşrulaştıran, onunla 'demokrasi' savunusuna soyunan bir miting oldu, ne de TKH'nin iddia ettiği gibi gerici rejimin meşrulaşmasına, AKP'nin aklanmasına hizmet etti. Dediğimiz gibi, mitingin öne çıkan sloganı, isabetli biçimde, "Ne darbe ne dikta" oldu...

'Steril' kalınca size 'sevimsiz' gelen kesimlerle yan yana görünmemiş olursunuz belki ama aslında hiçbir şey yapmamış da olursunuz. Nitekim darbe sürecinin ardından sokağa çıkıp, AKP'nin o günden açıkça görülen karşı-darbesine karşı geniş bir

mücadele birliği oluşturma çabasına girişenler ile, evlerinde terliklerini giymiş vaziyette oturup televizyon başından ve sosyal medya üzerinden onları eleştiren 'steril' kesimler arasındaki fark, eylemcilik ile eyyamcılık arasındaki fark olarak özetlenebilir.

Sokağa çıkanların ayağına çamur değer, komünist vaizlikle yetinenlerin terlikleri temiz kalır. Devrimcilik, hem üstünüzün başınızın kirlenmesini hem de iktidarın saldırı riskini göze almak demektir.

KİTLE HAREKETİ NEDİR?

Son senelerde türeyen ve bütün kitlesel isyanları 'renkli devrim', 'emperyalizmin manipülasyonu' diye nitelendiren kesimlere isyan beğendiremiyoruz. Kitleler onlara gelip "Lütfen bize liderliğinizi bahşeder misiniz?" demediği sürece bütün kitle hareketleri ve isyanlar emperyalizmin ülkeleri biçimlendirme ya da 'restorasyon' emellerine hizmet etmektedir!..

Karikatür gibi ama böyle düşünüyorlar...

Ne var ki, gerçek hayatta kitleler onların tasavvurlarına uygun hareket etmez. Hele hele milyonları sokağa döken kitlesel ayaklanmalar, taammüden gerçekleşmesi mümkün

olmayan patlamalardır. Her isyan istisnai bir durumdur çünkü 'normal' zamanlarda halkın büyük çoğunluğunu oluşturan işçiler, emekçiler, yoksullar sokaklara dökülüp işlerini, özgürlüklerini, yaşamlarını riske sokmak istemez. Bir grev de böyledir. İşçiler greve çıkmaya, direnişe kalkışmaya hevesli değildir; çalışma koşulları dayanılmaz hale geldiğinde, maaşlar sürünme seviyesine gerilediğinde, bıçak kemiğe dayandığında grev ve direniş başlar. Geniş kitleler ancak kendilerini zorunlu hissettiklerinde sokağa dökülür. Yani büyük yığınlar için isyan 'ideolojik' bir sebeple değil, çok somut nesnel ihtiyaçlarla ilgili bir durumdur.

Kitlesel patlamaların nesnel kaynakları, iktisadi ve/veya demokratik gerekçeleri vardır. Mesela Tunus'ta, Mısır'da, Ukrayna'da, Suriye'de ya da Venezuela'da yüz binler, hatta milyonlar sokaklara sırf emperyalistler öyle istedi, alttan alta onları kıskırttı diye çıkmadı. Tıpkı Gezi'den dalga dalga tüm Türkiye'ye yayılan 2013 Haziran Ayaklanması'nda olduğu gibi...

Tıpkı Fransa'da, Avrupa emperyalizminin orta göbeğinde sokakları fetheden Sarı Yelekliler hareketinde olduğu gibi... Tıpkı 1992'de dünya emperyalizminin göbeğinde, ABD'nin Los Angeles kentinde meydana gelen ve ancak ordu birlikleri tarafından bastırılabilen isyan gibi...

İKİ ÖRNEK:

BÖLGEMİZDEKİ DURUM NEDİR?

Bir kez daha vurgulamak gerekirse, her büyük kitle hareketi, her ayaklanma nesnel bir nedene dayanır. Örneğin, Ukrayna'da 2014 yılının başında gerçekleşen büyük ayaklanmanın Devlet Başkanı Yanukoviç'in AB ile ortaklık anlaşması imzalamaması nedeniyle patlak verdiği, bir 'turuncu devrim' girişimi yaşandığı; bununla çelişik bir biçimde ayaklanmanın

Ukrayna'da yoksulluk ve yolsuzluğa karşı sokağa dökülen yüz binlerce kişiyi basitçe 'faşist' ilan edenler Putin'in himayesindeki Yanukoviç'i desteklemekte sorun görmedi.

başını faşistlerin çektiği, hatta ayaklananların tamamının faşist olduğu söylendi durdu.

Oysa ülke genelinde meydanlara çıkan yüz binlerce insan faşist falan değildi; artık katlanılmaz hale gelmiş olan yoksulluğa isyan ederek sokaklara dökülmüşlerdi. Ülkenin bereketli toprakları üzerinde, boğazlarına kadar yolsuzluğa batmış yöneticiler ve Moskova'nın gölgesi nedeniyle büyük bir sefalet yaşanıyordu.

Evet, Kiev'deki 'Maydan'da faşistlerin de bulunduğu sağcı bir topluluk kendi şovlarını düzenledi ama Ukrayna Yanukoviç'in ülkeden kaçmasından sonra faşistlerin egemenliği altına girmede. Peki, ne oldu? Ukrayna Yanukoviç iktidarına benzer bir başka iktidar tarafından, bu sefer Putinci değil AB'ci bir iktidar tarafından yönetilmeye devam etti.

Türkiye'de ise kendine 'solcu' diyen bir kesim Ukrayna'daki "AB'ci komployu sezerek" sokağa çıkan kitlelerin ne kadar ahmak olduklarını hemen tespit etmiş ve 'IQ Belirleme Sınavı'nı ülke nüfusunun geri kalanından epey bir yüksekte tamamlamıştı! Bunların içinde Resmi TKP taraftarları olduğu kadar, hayatında sokağa çıkmamış ve dolayısıyla trafik cezası bile almamış 'analiz üstatları'

da mevcuttu.

Ne var ki, hiçbiri şunu düşünmedi: Ukrayna Komünist Partisi niye kitlelerin isyan etmesine yol açan bu yoksulluğa karşı ciddi bir program geliştirmemişti? Niye Ukrayna Komünist Partisi'nin aşağılık Yanukoviç rejimine karşı bir eylem planı yoktu? Sokağa çıkan Ukraynalı emekçiler devrimci bir programda nasıl birleştirilebilir, nasıl iktidarın fethine yönlendirilebilirdi?

Evet, böyle sorular ortada yoktu. Yüz binlerce insan, koyunlar gibi, hangi gizli servislerin hangi gizli gündemleri için harekete geçiriliyordu, soru buydu... Kimse kusura bakmasın ama bu büyük bir küstahlık, büyük bir kendini bilmezlik, en hafif tabirle büyük bir saçmalıktı!

Bu esnada Ukrayna'da küçük devrimci örgütler gündeme müdahale etmeye çalışıyordu. Ne yazık ki bu çok kolay değildi. Kendine 'komünist' diyenlerin Putin hakimiyetini ve Putinci diktatörü desteklediği Ukrayna'da, tam da iktidarı destekleyen Ukrayna Komünist Partisi'nin ihaneti nedeniyle, küçük devrimci örgütlerin -ki bunların arasında yoldaşlarımız da vardı-, sesi boğuldu; sokaktaki faşist çeteler

halkın çektiği acıları Putinci sözde 'komünist'lere yükleyip, sokaklardaki Lenin heykellerini devirmeye başlamıştı bile!

Sovyetler Birliği döneminde bürokrasiye duyulan tepki, Sovyetler Birliği'nin çözülmesinden sonra tamamen Rusya'nın güdümünde hareket eden Ukrayna Komünist Partisi'nin rezil siyasi hattıyla birleşince, Ukrayna'da sağın hakimiyet sağlaması kaçınılmaz oldu. Ukrayna Komünist Partisi'nin emekçi kitlelere ihaneti, faşistlerin isyanı fırsata çevirerek güçlenmesine yol açtı.

Eğer o coğrafyada sosyalizm işçi sınıfı ve yoksullar arasında yeniden etkinlik kazanacaksa, bu oradaki sözde 'komünist'lerin utanç verici mirasına rağmen gerçekleşecektir.

Benzer bir durum Suriye için de geçerlidir. Suriye'deki halk ayaklanması öncesindeki süreçte babasından devraldığı iktidarda neoliberal ekonomik politikalar uygulayan ve 'küresel ekonomi'ye eklemlemeye çalışan Beşar Esad, rejimin baskıcı karakterini muhafaza ediyordu. Bu dönemde Türkiye'yle hiç olmadığı kadar iyi ilişkiler geliştiren Esad, Tayyip Erdoğan'la ailecek görüşmeye bile başlamıştı. İki ülke arasında ticaret ve yatırım her yıl katlanarak büyüyordu.

Ne var ki, uygulanan neoliberal iktisadi politikalar, Körfez'de genel bir krizle birleşince hem halk iyice yoksullaşmaya başladı, hem de Körfez ülkelerinde çalışan Suriyelilerin işsiz kalıp eve dönmesiyle ek bir istihdam basıncı oluştu. Bu süreçte iktidara karşı öfke birikmeye başladı.

Tunus ve Mısır örneğini izleyen ülkeler kervanına katılan Suriye'de de halk yoksulluğa ve baskıcı iktidara karşı ayaklandı. Ülke geneline yayılan gösterilerin başını demokrasi talebiyle öne çıkan muhalif unsurlar çekiyordu.

Ortadoğu'da anti-emperyalizmi Esad-Putin ikilisini desteklemeye indirgeyen bir tuhaf anlayış gelişti. Milyonlarca Suriyelinin çektiği acılar pek kimsenin umurunda değil.

Sol kuvvetler Suriye Reform ve Kurtuluş Cephesi gibi bir yapı bile oluşturmuştu. Arap Alevilerin yaşadığı Lazkiye bölgesi bile rejime muhalefetin yoğunlaştığı alanlardan biriydi. Bu süreçte Esad kitle gösterilerine ateş açmaya, insanları katletmeye başladı. Bu, emperyalist manipölasyon için eşsiz bir fırsat sundu.

"Müdahale istemiyoruz" diyen demokratik muhalefetin giderek cılızlaşan sesleri eşliğinde, Müslüman Kardeşler'in etkin

yapılanmalar küçük yerelliklere sıkıştı ya da Lübnan'a geçti. Daha iyi bir yaşam hayaliyle sokağa çıkan milyonlarca insan yurtlarını terk etmek zorunda kaldı; gerici iç savaşa sürüklenen ülkede rejim sırtını Putin'e yaslarken, emperyalizm Türkiye aracılığıyla İslamcılarla silahlandırmaya devam etti ve IŞİD'in de Irak üzerinden sıçramasıyla beraber Suriye dünyanın her tarafından gelen psikopat cihatçılarla doldu...

Tüm bu süreç içinde Türkiye'deki sol akımlar yine "Suriye halkının yanındayız" diye açıklamalar yaptı. Aslında kimsenin Suriye halkının yanında olduğu yoktu.

Söz konusu süreçte, bırakın buradan gidip Suriye'deki gösterilerde ya da çatışmalarda taraf

Eğer Ukrayna'da sosyalizm işçi sınıfı ve yoksullar arasında yeniden etkinlik kazanacaksa, bu oradaki sözde 'komünist'lerin utanç verici mirasına rağmen gerçekleşecektir. Benzer bir durum Suriye için de geçerlidir...

biçimde kullanılmasıyla İslamcılar silahlandırıldı. Gerici bir iç savaşın zemini oluşturuldu. Kitle gösterilerinde öne çıkan demokratik taleplerin yerini patlayan silahlar aldı. Suriye'deki iki 'komünist' parti ve daha sonra Reform ve Kurtuluş Cephesi'nin ana akımları rejimle uzlaştı. Mezhepçi katillerin Arap Alevileri hedef göstermesinin ardından Lazkiye bölgesi de rejim kuvvetleriyle birlikte hareket etmeye başladı.

Devrimci kimi küçük

olmay (Rojava ayrı bir tartışma konusudur), milyonları bulan Suriyeli göçmenlerle ilgili ciddi tek bir dayanışma, etkileşim, birlikte örgütlenme çalışması yapılmış değildir. Putinci çevreler otomatik olarak Esadçı da olmuştur ve "Esad neden desteklenmeli" temalı 'analizler' yapılmaya başlanmıştır. Bugüne kadar rejim kuvvetlerinin amigoluğu devam etmiştir.

Rojava'da ise çok çelişik bir süreç yaşandı. IŞİD'e karşı direniş üzerinden geliştirilen inisiyatif

Suriye'deki en demokratik ortamın Rojava'da yaratılmasına yol açtı. Türkiye'den devrimcilerin de yer almaya başladığı bu süreç, Türkiye ile Suriye'deki rejim arasında sıkıştığı ölçüde, ABD Kürt liderliğiyle giriştiği pazarlık sonucunda bölgeye yerleşme fırsatı buldu.

ABD'nin bölgeye fiilen, askeri bir varlık olarak yerleşmesiyle birlikte, Putinci çevrelerde, "Kürtler ABD'ye asker yazıldı" türünden yaftalar yapıştırıldı. Bu tanımlama esas olarak tam bir küstahlığın sonucuydu; bir halkın ölüm kalım mücadelesi verdiği koşullarda tek bir katkıda bulunmayanların, Kobane bir katliam tehdidinin eşliğindeyken olup biteni evinde terliğiyle televizyondan seyredenlerin böyle yaftalar asma hakkı olduğunu düşünmüyoruz.

Kürt hareketine ciddi eleştirilerimiz olmakla beraber, Suriye'de Kürtler açısından konu basit bir "ABD işbirlikçiliği" değildir. Kürtler bölgede bir varoluş mücadelesi vermektedir ve dört bir yandan kuşatılmışken taktiksel adımlarda 'seçici' olma lüksleri hiçbir zaman olmamıştır.

Bölgedeki sosyalistlerin, devrimcilerin müdahalesinin olmadığı her koşulda, karşıdevrimciler ve emperyalistler kendi müdahalelerini dayatacaktır. Bu durum, süreci daha da karmaşık bir hale getirmektedir.

Bir gün siperin bir tarafında yer alanlar, bir başka gün diğer tarafına geçebilmektedir. Nasıl ki başta muhalif olan unsurların bir bölümü, kimi 'kerhen' de olsa rejimle yan yana düşmüşse, Kürtler de kendi varlığını korumak için ABD silahlarına ihtiyaç duymuştur. Safların her gün değiştiği bir ortamda, Kürtler rejimle de görüşme halindedir. Dediğimiz

15 Temmuz darbe girişiminin ardından CHP'nin çağrısıyla yapılan Taksim Mitingi'nin bir 'milli mutabakat' girişimi olduğunu öne sürerek evinde oturanlar 'steril' kalmıştı!

gibi, çok karmaşık bir süreç yaşanmaktadır.

Nitekim, bu süreçte Uluslararası İşçi Birliği - Dördüncü Enternasyonal de dahil olmak üzere dünyadaki bir kısım devrimci akım Suriye muhalefetine çok iyimser yaklaştı; demokratik muhalefetin unsurları ve milyonlarca Suriyeli ülkeyi terk ettikten, ülkeye artık gerici bir iç savaş hakim olduktan sonra, küçük bazı yerel komitelerde 'Suriye Devrimi' aramayı

unsurları da dahil 'devrimciler' tarif eden, İslamcılığın gerçek niteliğini ve coğrafya gerçekliğini anlayamayan ÜİB-DE liderliği ile ilişkilerimiz kopmuştur.)

Peki, bölge gerçekleri neydi, ne yapılabilirdi?

TEMEL EKSİK NEDİR?

Bugün tüm dünyada temel eksiklik -ulusal ve uluslararası ölçeklerde- devrimci önderliktir. Bütün sorunların sorunu devrimci önderlik boşluğudur.

Yeniden vurgulamakta yarar var: Kitleler keyif için ya da macera olsun diye sokaklara dökülüp hayatını tehlikeye atmaz. Türkiye'de, İran'da, Ukrayna'da, Suriye'de, ABD'de, Fransa'da

ya da Venezuela'da kötü yaşam koşullarına ve baskıcı rejimlere isyan eden kitleler kimsenin oyununa gelmiyor. Onlar, bıçak kemiğe dayandığı için sokağa dökülüyor. Sokağa dökülen emekçileri ve yoksulları iktidarın devrimci fethine yönlendirecek devrimci önderliklerin, yani devrimci partilerin yokluğu yahut zayıflığı ise, insanlığın en büyük krizini oluşturuyor.

Kürt hareketine ciddi eleştirilerimiz olmakla beraber, Suriye'de Kürtler açısından konu basit bir 'ABD işbirlikçiliği' değildir. Kürtler bölgede bir varoluş mücadelesi vermektedir ve dört bir yandan kuşatılmışken taktiksel adımlarda 'seçici' olma lüksleri hiçbir zaman olmamıştır.

sürdürdüler. İşin bu tarafı, kendi akımımıza yönelik eleştirel bir değerlendirme olarak da okunabilir. (Kendi adımıza, bu konuda sürekli bir tartışmayı canlı tutmaya ve bölge gerçeklerini uluslararası harekete açıklamaya çalıştık. Bu konuda çok kapsamlı bir tartışma metnini yayımlayacağız. Şimdilik şu söylenebilir, Suriye'deki gelişmelere ilişkin bu tartışma sonucunda, gerici iç savaşta ÖSO'nun kimi

Arjantinli devrimci lider Nahuel Moreno çağımızın bu temel sorununa değinirken, devrimci önderlik boşluğunun özel bir açmazına da dikkat çekiyordu: Kitlelerin devrimci bir önderlik tarafından iktidar hedefine yönlendirilemeyen her bir isyanı, daha büyük yenilgilerle, daha büyük acılarla sonuçlanıyor. Kitleler işçi sınıfı iktidarı hedefine yönelmedikleri ölçüde, bir karşıdevrimci liderliğin etkisinden bir diğerinkine sürükleniyor ve geçici kazanımlar elde edilse bile, o kazanımları her seferinde daha derin bir hüsrana takip ediyor.

Bölgemize yeniden bakalım...

Tüm bir Ortadoğu, hatta ABD'nin tarif ettiği Mağrip'ten Pakistan'a uzanan 'Geniş Ortadoğu', dahası

Slav aleminin önemli bölümü ve Orta Asya gerici diktatörlüklerle yönetiliyor. Bölgeye savaş ve iç savaşların gölgesi düşmüş vaziyette. Her bir gericilik kendi karşıtını güçlendiriyor. Şii-Sünni geriliminde İran'daki molla rejimi de, Suudi Vahabiliği de karşılıklı olarak birbirini besliyor.

Her milliyetçilik düşman olarak tarif ettiği karşıtını büyütüyor.

Dinler insanlığı bir girdabın içine çekiyor. İsrail'in gericiliği, bölgede İslamın gericiliğini güçlendiriyor...

Liste uzar gider...

Gericilik kuvvetleri arasında bir tercih yapmak ise devrimci siyasetin bir konusu değildir...

Öte yandan, sadece bizim bölgemize baktığımızda, hatta sadece Türkiye'ye baktığımızda bile, 'ulusal' görünen sorunların bir tekinin bile sadece ulusal sınırlar içinde çözülemeyeceğini kolayca görebiliyoruz. Mesela Türkiye devrimi, başlı başına Kürt meselesinin varlığı nedeniyle, Misak-ı Milli sınırlarını aşan bir

hüviyet kazanmıştır. Türkleri ve Kürtleri birleştiren, bu birliği Arap ve Acemlere genişleten, devrimi bölgeye yayan, dolayısıyla kendi örgütlenmesini bölgesel ölçekte kurgulayan bir devrimci liderlik yaratamazsak, yani Ortadoğu devrimini kurgulayamazsak, Türkiye devrimini de tahayyül edemeyiz.

SONUÇ: DEVRİMCİ ÖNDERLİĞİN İNŞASI

Bizim stratejik hattımız, kitle mücadeleleri içinde devrimci önderliğin inşası ve işçi sınıfının iktidarı devrimci fethidir. Bunun yegane yolu, ülke ve dünya gerçekliğini sindiren, kitle hareketini ileri taşıyabilecek, gündelik bilinçle sosyalist bilinç arasında köprü kurabilecek

"Eğer elverişsiz güçler dengesi daha önce kazanılmış olan politik mevzilerin korunmasına olanak tanımıyorsa, en azından ideolojik mevzilerde direnmek gerekir, çünkü geçmişte büyük bedeller karşılığında kazanılan deneyim bu ideolojik mevzilerde yoğunlaşmıştır..."

devrimci bir programı ve o programın militanlarını sınıf mücadelesinin içinde sinayarak ve eğiterek yaratmaktır.

İşçi sınıfının ve partisinin siyasi ve örgütsel bağımsızlığı burada kritik öneme sahiptir. Emekçi kitleleri gerici burjuva liderliklerin peşine takan her siyaset mahkum edilmelidir.

Ve nihayet, özellikle uluslararası kapitalizmin gelmiş olduğu aşamada, devrimci önderliğin inşası ulusal/uluslararası diyalektiği dahilinde düşünülmelidir. Kapitalizmin bir dünya ekonomisi ve bir dünya siyaseti varsa, işçi sınıfının da bunun karşılığını yaratabilmesi gerekir. Ortadoğu özelinde görüldüğü üzere, uluslararası devrimci örgütlenme bazen en acil görevlerden biri haline

gelebilmektedir.

Aksi takdirde, sadece yoksul kitleler değil, kendisine 'komünist', 'devrimci' gibi sıfatlar yakıştıran örgüt ve partiler de gerici burjuva rejimlerin/liderliklerin peşine takılır ve bunu teorileştirmeye uğraşır. Bugün olan da budur.

Görevimiz, ulusal ve uluslararası ölçekte işçi sınıfının devrimci liderliğini yaratmak, emperyalizme karşı mücadele yürütürken, bir yandan burjuva rejimlerini alaşağı ederek işçilerin iktidarı fethi için savaşılmaktadır.

Evet, işçi sınıfının böylesine dağınık ve örgütsüz olduğu bir ortamda, devrimci hareketin dibe vurduğu bir süreçte bu söylediklerim çoğu kişiye akılcı gelmeyebilir. Troçki bu gibi

durumlar için şunları yazmıştı:

"Günümüz benzeri gerici dönemler, işçi sınıfını öncüsünden yalıtıp dağıtmakla ve zayıflatmakla kalmaz, aynı zamanda politik düşüncüyü çoktandır aşmış olduğu evrelerin gerisine savurarak,

hareketin genel ideolojik düzeyinin düşmesine de neden olur. Bu koşullarda öncünün başlıca görevi, bu genel gerileme seline kapılmamaktır.

Akıntıya karşı gitmek gerekir. Eğer elverişsiz güçler dengesi daha önce kazanılmış olan politik mevzilerin korunmasına olanak tanımıyorsa, en azından ideolojik mevzilerde direnmek gerekir, çünkü geçmişte büyük bedeller karşılığında kazanılan deneyim bu ideolojik mevzilerde yoğunlaşmıştır. Böyle bir politika budalalara 'sektecilik' gibi görünür. Gerçekte ise bu, gelecek tarihsel yükseliş dalgasıyla birlikte yeni ve devasa bir sıçrayış yapabilmek için önceden hazırlanmaktan başka bir şey değildir."

İnsanlığın yegane kurtuluşu bu devrimci çizgidedir...

Sınıf içinde 'sınıf':

**BÜ
ROK
RA Sİ!**

Mustafa Sedat Kılıç

Bürokrasiyi özet olarak “iktidar içinde iktidar” veya “sınıf içinde sınıf” olarak tarif ettiğimizde, aslen, ilgili yapının zehri taşıyan katmanına, bünyenin doğrudan kafasına işaret ediyoruz demektir. Söz konusu olan bir parti de olsa, ekonomik veya siyasi daha büyük kurumsal yapılar da olsa, bir hükümet/iktidar da olsa durum benzerdir. O kafayı gövdeden ayırmak gerekir. Bu işin yöntem ve araçları, sosyalist mücadelenin tarihi içinde başta Lenin ve Troçki tarafından ortaya konmuş ve Bolşevik ilkelere dayanan tüm devrimci Marksistlerin sorumluluğuna geçmiştir.

Burjuva siyasetinin iktidar ve muhalefet partileri, aynı bozuk paranın iki yüzü gibi. Biri, düzenin temel taşlarını restorasyondan geçirirken diğeri aynı temel taşları yerinden oynatmadan, kökten bir yıkım, dönüşüm ve yeniden inşa öngörmeden, siyasetini çoğunlukla yapılan restorasyona dönük biçimsel eleştiriler üzerine kuruyor. Bunu yaparken, aslında kendisine umut bağlayıp oy veren halkın temel ihtiyaçlarıyla ve hatta halkın kendisiyle bağlarını çoktan kopardığı gibi, kendi parti tabanı ve örgütünün belirli bir yönetici kademesine kadar olan ve çoğunluğu oluşturan kesimleri ile de sınıfsal olarak bağlarını çoktan koparmış oluyor.

Evet, bir burjuva muhalefet partisinin tabanını ve örgütünün aşağıdan yukarıya doğru belirli bir kademeye kadar çoğunluğunu da halkın emekçi, ezilen kesimleri oluşturur ancak yerel parti teşkilatlarından genel merkeze

kadar her bir örgüt organı kendi bürokrasisini de bu süreçte küçükten büyüğe doğru yaratmıştır. İktidara geldiğinde, ülkenin içinde bulunduğu ekonomik ve toplumsal koşullara göre biçimlenecek olan bürokratik yapı da, iktidarın ve yerel yönetimlere uzanan kollarının gerektirdiği kurumsal yapılar halinde, belki bazı değişikliklerle hazır kurulmuş olarak gelir, kendi ağını oluşturur.

Burjuva siyasetinde muhalefet figürünün, düzen restorasyonunun -iktidarın yaptığı gibi- öyle değil de böyle yapılması halinde topluma daha çok fayda sağlayacağı tezinin temelini de esasen düzenin devamının sağlanmasına dair kaygılar oluşturuyor. Bu kaygılar aynı zamanda, egemenlerin iç ve dış ortaklarının kendi içinde yürüttüğü rekabet ve hesaplaşmaların bir yansımasıdır.

Burjuva siyasetinin bu iki aktörü birbirine karşı konumlanırken, bugün Türkiye’de olduğu gibi iktidardaki gücün bir sermaye fraksiyonu yaratarak oluşturmaya çalıştığı ekonomik cephe de, oluşturulan bürokratizmle tümleşik bir bütün olarak yine aynı sınıf içi çatışmanın bir sonucudur.

Genel seçimlerde ülke yönetimini ele geçiren güç ile yerel seçimlerde kısmi iktidar imkanı yakalayan muhalefet bir çok noktada bu gücün oluşturulması ve kullanımı açısından benzer. AKP ve CHP’nin, 31 Mart yerel seçimleri sonrasında, belediyelerde yapılan eş, dost ve akraba görevlendirmeleri ile ortaya çıkan ilişkiler ağı ve haksız zenginleşme yöntemleri açısından bu kadar benzer uygulamalarla

teşhir edilmesi, biri iktidarda öteki muhalefette iki burjuva partisinin yönetim anlayışının ve ahlakının benzerliği açısından en temel göstergelerden biridir.

Durum, “iktidar içinde iktidar” veya “sınıf içinde sınıf” olarak tarif edilebilecek bürokratizmin, hem yönetimde, hem gücün paylaşılmasında ve hem de maddi olanakların belirli bir zümre içinde dağıtılmasında bir yönetim anlayışı olarak nasıl yerleştiğini açıkça gözler önüne seriyor.

Siyasi partilerden yerel yönetimlere ve nihayet iktidara, yani hükümeti oluşturan kadrolara varana kadar tüm yönetim birimlerinde ortaya çıkabilen bürokrasi, hem işçi sınıfına hem köylülüğe ve onların ortak çıkarlarına temelden karşı olan kendi bağımsız çıkarları etrafında bir egemen sınıf kliği olarak örgütlenir. Kendi sınıfının çıkarlarını doğru temsil ettiği ve sürekliliğini güvence altına aldığı sürece ayrı bir egemen klik olarak varlığını korur, geliştirir. Süreç, gücün belli bir elde yoğunlaşmaya başlaması, güç paylaşımında ortaya çıkan sorunlar ve sermaye blokları arasında baş gösteren rekabet ve nihayet sınıf içi çatışma ile bir krize dönüşür. Dönem dönem, örgüt içi müdahalelerle çözüm (uzlaş, yeni ortaklıklar, paylaşım da yeni bir formül) yaratılamadığı anlarda da, etkili bir sol muhalefet de yoksa mevcut düzen dışarıdan (ama sistem içi) müdahalelere açık hale gelir.

Devrimci Marksistler açısından kapitalizme ve onların siyasal temsilcilerine karşı mücadelede uzlaşmazlık, burjuvazi ile işçi sınıfı arasındaki karşıtlığın temelden

uzlaşmaz olduğu tespitine dayanır.

Bürokratizm de, kapitalizmin bir ürünü olarak halkın çıkarlarıyla taban tabana zıt ve onun denetiminden uzak, egemen sınıfların çıkarlarına hizmet için tesis edilmiş bir yapıdır. Bu katmanda gücün kendi içinde yoğunlaşmasıyla, ucu sınıf içi çatışmalara kadar varabilecek ayrı bir klik öne çıkar.

Dolayısıyla bürokratizm, halkın denetimine kapalı bir sistem olarak egemen gücün halk üzerinde hem maddi hem siyasi tahakkümünün en etkili enstrümanlarından biri olarak öne çıkar ve faaliyet yürütür.

SOSYALİZM VE BÜROKRASI

Bürokratizmin, kurulacak bir proletarya diktatörlüğünde de kapitalizmin bir kalıntısı olarak varlığını sürdüreceği, sosyalizmin kurucuları tarafından öngörüldü. Lenin, bürokrasinin “Sosyalizmi kuran toplumun en büyük iç düşmanı” olduğunu belirtmişti.

Dolayısıyla Marksistler açısından, bürokratizmin önlenmesi için işçi sınıfının devlet aygıtı üzerindeki denetiminin artarak devam etmesi zorunluydu. Bunun yolu da, Troçki’nin bürokratikleşmeye karşı mücadele sürecinde temel vurgu haline getirdiği “işçi demokrasisi” ile daha geniş halk kitlelerinin devlet yönetimine her düzeyde katılmasını sağlamaktır.

Bu amaçla proletarya diktatörlüğünde, sadece halk kitlelerinin ekonomi yönetimine katılımını sağlamak için değil, aynı zamanda onların toplumsal bilincini geliştirmek üzere oluşturulan sendikaların yanı sıra kooperatifler, gençlik örgütleri ve dernekler gibi kitle örgütleri faaliyet gösterir.

Nitekim, Sovyetler Birliği’nde ekonomik yükselişle birlikte, Lenin son mücadelesini bürokrasiyle kitleler arasındaki uçurumun giderek derinleşmesine karşı bir takım önlemler almaya çabalayarak verdi. Lenin’in çok erken ölümünden sonra bürokrasiye karşı mücadelenin liderliğini Troçki üstlendi. Ne var ki, bürokrasi yerini sağlamlaştırma başlamış ve dev bir hantal aygıt haline gelmişti.

Bu sırada, Sovyetler Birliği’nde

izole edilmeye başlanan işçi devletin yönetimindeki bürokrasi, bir karşıdevrim hareketi yürüttü ve bunun liderliğini üstlenen Stalin tarafından devrimi gerçekleştiren parti kadrolarının önemli bir kısmı tasfiye edildi.

Troçki, ekonomik açıdan geri bir ülkede bürokratizmin daha etkili bir güce dönüşeceğini öngörürken, Stalinist bürokrasi Troçki’nin ortaya koyduğu beş yıllık snai kalkınma planına dönük ağır eleştirilere ve tahrifatlara girişmesine rağmen ekonomiye bu kalkınma planı sayesinde büyük bir ivme kazandırmış, bunu da açık bir tercih olarak bürokrasiyi daha güçlü kılmak ve saldırılarını yoğunlaştırmak için fırsata dönüştürmüş, niyet hasıl olmuştu.

Böylelikle, Troçki önderliğindeki Bolşevik-Leninist Muhalefet’in, Stalinist karşı-devrim karşısında mücadelesini verdiği işçi demokrasisi ve devrimi dünyaya yayma önceliği, kitle hareketlerinin zayıflaması ve bürokrasinin eski Bolşevik kadrolara yoğun saldırıları nedeniyle bu süreçte geriledi.

Stalinist bürokrasi bununla yetinmedi, işçi sınıfının çekirdek örgütlenmeleri olan sendikaları dağıttı, sol muhalefetin örgütlenme hakkını yasakladı. Böylece işçi sınıfı kendisini savunacak ve bürokratik karşı-devrimi geri döndürecek araçlardan mahrum bırakıldı. Bu çerçevede “sosyalizm”i ilan eden 1936 anayasası ve büyük temizlik operasyonları da aslında karşı-devrimin tamamlandığını gösteren bir simgeye dönüştü.

Lenin’in bürokratizme karşı “Bu düşmanı bozguna uğratmalıyız, bütün bilinçli işçi ve köylülerin yardımıyla bunu başaracağız” sözü, durumun ciddiyetini en başından tespit etmişti. Troçkizm olarak adlandırılan muhalefet ise, işçi sınıfı iktidarı altında oluşması muhtemel bir bürokratizme karşı başta işçi demokrasisi olmak üzere Bolşevik ilkelerden taviz vermeden yürütülecek ulusal ve uluslararası mücadele ile Lenin’in programını sürdürdü.

Tarihsel akış içinde, daha önceki düşün ve eylem adamlarının

karşılaşmadığı durum ve olgular karşısında Bolşevik ilkelere dayanarak pozisyon alan Troçki, bürokrasinin gelişme koşullarının, kitle hareketlerinin geriletilmesi ve işçi sınıfının ekonomik ve toplumsal hayatı yöneten ve denetleyen mekanizmalardan izole edilerek uzaklaştırılması sonucu oluştuğunu ortaya koymuştu. Bürokrasiye karşı mücadele için ise, hem kitlelerin ekonomik ve toplumsal hayata katılımına dayalı bir işçi demokrasisini, hem de bürokratizme kaynaklık eden ekonomik geriliğin aşılabilmesi için sanayi ve tarımda planlı bir kalkınma programının zorunluluğunu ortaya koymuştu. Tam bu noktada, öngördüğü tespitleri ulusal çerçeve ile sınırlandırmamış, tersine proletarya devriminin sürekliliğini sosyalist devrimin uluslararası planda sürekliliğine bağlamıştı.

TÜRKİYE SOLUNU ESİR ALAN BÜROKRASI

Bugün Türkiye’de, kendisini sosyalist/komünist olarak ifade etse de işçi sınıfı içinde örgütlenememiş, kitlelere ulaşamamış parti ve yapıların çoğunda, bürokrasinin daha bu aşamada, mevcut kadrolar içinde kök saldı ve bu durumun hiçbir şekilde gelişmeye açık kapı bırakmadığını, kısaca Stalin’den aldıkları bu mirası tüketerek işçi sınıfının iktidar mücadelesinde herhangi bir rol üstlenmelerinin mümkün olmadığını söylemek mümkün. Bunu sadece geçmiş tarihsel birikime değil, yakın tarihsel süreç içinde yaşadıkları sayısız savrulma ve kırılmaya bakarak da tespit edebiliriz.

‘Troçkizm’ tabir edilen akımı bugün de, sadece işçi sınıfının iktidarı için değil, aynı zamanda bürokrasiye ve yolu bürokratik yapılanmalara çıkacak anlayışlara karşı savunduğu Bolşevik-Leninist ilkeler ve işçi demokrasisi ile tanımlamak gerekir. Hiç kuşkusuz asla terk etmediği enternasyonalizm ve uluslararası örgütlenme kavrayışını buna eklemek gerekir. İşçiler, emekçi kitleler, genç sosyalistler ve sosyalist devrim mücadelesine katılan tüm bireyler bu rehberliği esas almalıdır.

Güncel bir konu olarak

SÜREKLİ DEVRİM!

20 Ağustos 1940'da Ramon Mercader, Stalin'in talimatıyla, Troçki'nin hayatına son verecek olan silahı kullandı. Bu olay, 20. yüzyılın ilk yarısında başlayan bir dizi saldırının sonuncusuydu. Siyasi karalama ve zulmü takip eden partiden ihraç ve ülkeden sürgün edilme, ailesinin, dostlarının ve siyasi takipçilerinin hapsedilmesi ve öldürülmesi ve suikast girişimleri, Ramon Mercader'in cinayetiyle son bulacaktı.

Alicia Sagra

Troçki, Ekim Devrimi'nin, Leninist program ve geleneğin süreklilik zincirinin temsilcisiydi ve Sovyetler Birliği'ni ele geçirmiş olan bürokrasi için de büyük bir tehditdi.

Stalin, bu süreklilik zincirini koparmayı amaçladı ve başardı. Zaferi göreceliydi. Büyük devrimcinin hayatına son vermeyi başardı fakat mirasını ortadan kaldıramadı.

Troçki'nin önemli programatik katkısı

Troçki 1905 Rus Devrimi

sürecinde Petrograd Sovyeti'nin başkanıydı. Ekim 1917'de iktidarın ele geçirilmesinde, Sovyet'in Askeri Devrimci Konseyi'ne liderlik etti. İç Savaş'ı galip tamamlayan Kızıl Ordu'yu kurdu. 1917'den itibaren parti ve Sovyet devletini yöneten liderliğin Lenin'le birlikte parçasıydı. Üçüncü'sü'nü takiben Dördüncü Enternasyonal'i kurdu. Fakat bugün onun büyük teorik-programatik katkısını anımsatmak istiyoruz: Sürekli Devrim teorisi, dünya sosyalist devriminin teorisi...

Bu teori neyi savunuyor? Emperyalist çağda, herhangi bir demokratik problemi kapitalist

sistem içinde tam anlamıyla çözmek imkansızdır. Siyasi problemleri (ulusal bağımsızlık, toprak meselesi, erkek şovenizmi, ırkçılık, yabancı düşmanlığı, LGBT karşıtlığı, vs.) çözmek, ancak işçi sınıfının siyasi iktidarı ele alması, proletarya diktatörlüğünü kurması ve sosyalizme giden süreci başlatmasıyla mümkün olabilirdi.

Bu teorinin iki esas yönü ise; 1. Bu problemlerin çözümünün ulusal düzeyde sağlanamayacağı, ancak dünya devriminin emperyalizme karşı muzaffer olmasıyla gerçekleşebileceği; 2. Dünya devriminin tek garantisinin de bu sürecin işçi sınıfı ve devrimci Marksist parti tarafından

idare edilmesiyle mümkün olabileceğiydi.

Peki bu sorunlar neden ancak burjuvaziden koparak çözülebilir? Ulusal bağımsızlık mevzusunda; ulusal burjuvaziler, emperyalist çağda, emperyalizmin küçük ortağı rolündedir. Emperyalist bir kuvvetle karşı karşıya gelme durumunda kalsalar bile sonuna kadar direnç gösteremezler, aksi halde bu, kendisiyle çelişmesi anlamına gelecektir. Toprak meselelerinde de benzer bir durum söz konusudur. Fabrika ve bankaların sahibi burjuvazi, aynı zamanda büyük toprakların da sahibidir.

Diğer baskı alanlarıyla (erkek şovenizmi, ırkçılık, yabancı düşmanlığı, LGBT karşıtlığı) ilgili olarak, burjuvazinin tüm bu konuları, işçi sınıfını bölmek, sömürüyü ve kârı artırmak için kullandığı söylenebilir; bu sorunların çözümü burjuvaziden kopuşu gerektirmektedir.

Sürekli Devrim ve baskılara karşı mücadele

Sürekli Devrim Teorisi, hem Rus Devrimi hem de İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki Nikaragua Devrimi ve Kuzey Afrika'daki süreçler gibi devrimci süreçleri anlamamıza ve açıklamamıza imkan sağlar. Gerçeği analiz etmemizi, yorumlamamızı, programatik ve siyasal yanıtlar vermemizi mümkün kılar. Bu yüzden, 'Sürekli Devrim'i teori-program olarak tanımlıyoruz.

Bu teoriye göre, Troçkistler kendilerini, erkek şovenizmine, ırkçılığa ve diğer tüm baskılara karşı mücadelenin öncülüğünü yaparak ayırt edebilir. Bu mücadelelere, örneğin günümüzde yükselen kadın hakları talebi için mücadeleye katılırken sınıfsal kimliği öne çıkarmadığımız, yani çalışan kadınları sınıfsal kimlikleri beraberince örgütlenmeye ve burjuva unsurlara güvenmemeye çağırmadığımız takdirde,

10. Bolşevik Parti Kongresi... Lenin, Troçki, Kızıl Ordu askerleri...

devraldığımız mirasa sadık kalmamız mümkün değildir.

Aynı zamanda, tüm işçi sınıfı ve örgütlerini kadın haklarını özümsemeye ve erkek şovenizmine karşı yılmaz bir mücadele sürdürmeye davet ederiz.

Emperyalizme, ırkçılığa, yabancı düşmanlığına ve tüm cinsel ayrımcılıklara karşı yürütülen mücadeleler konusunda da benzer şeyleri söyleyebiliriz.

Bu nedenle, Troçkist olduğunu iddia eden kimi örgütlerin kızkardeşlik (kadınların kızkardeşliği) tarzı çağrılarının Leon Troçki'nin mirasıyla hiçbir ilgisi yoktur. Tıpkı emperyalizm veya faşizme karşı çıkmak için burjuva iktidarlarının ya da liderliklerin desteklenmesi gerektiği argümanının Sürekli Devrim teorisiyle ilgisi olmadığı gibi.

Tarih, Sürekli Devrim Teorisi'nin geçerliliğini kanıtladı. En büyük kanıt ise, bugüne kadarki tüm ileri kapitalist ülkelerin dahi ötesinde Ekim 1917 Rus Devrimi'yle edinilen kadın hakları kazanımlarıydı. Teori, aynı zamanda, bu kazanımlarda Stalinci karşıdevrimle yaşanan gerilemeyle de kendini doğruladı. Baskı altına alınan uluslar için de aynı şeyi söyleyebiliriz.

Bu nedenle, demokratik taleplerin tamamen kazanılmasının tek yolu uluslararası işçi devriminin muzaffer olmasıysa, Troçkistlerin demokratik mücadeleler (anti-emperyalizm, toprak ve tüm baskılarla ilgili olarak) konusunda herhangi bir şüphesi olmaması gerekir. Bu mücadelelere tüm gücümüzle dahil olmalıyız; işçi sınıfına, bağımsız işçi programıyla, işçi iktidarına ve sosyalizmin inşasına gidecek bu sürece dahil olması için öncülük etmeliyiz. Aynı zamanda, işçi sınıfını zafere yönlendirecek ulusal ve uluslararası partiyi kurmalıyız.

Bizim için Troçki'nin hatırasını onurlandırmanın yolu budur.

“SANATIN GELİŞMESİ TARİHSEL TOHUMUN BİR BİTKİYE DÖNÜŞMEKTEN ÖTE ÇİÇEK AÇTIĞINI DA GÖSTERECEKTİ..”

Özge Doğan

Troçki, *Edebiyat ve Devrim* kitabında 1922-1923 yıllarında sanatsal sorunları ele almak ve bunun üzerinde düşündürmek istedi. O, Rus Devrimi ayakta durma savaşı verirken ve Lenin’in sağlığının bozulduğu bu dönemde böyle bir müdahalenin gerekliliğini hissetmişti. Entelektüel-sanatsal gelişim ve bunun üzerine düşünmenin insan yaratıcılığı üzerine düşünmek anlamına geldiğini ve içinde bulunduğu durum hakkında düşüncelerinin gelişmesi anlamı taşıdığını biliyordu.

Rus toplumu ekonomik anlamda güçlense bile bu onu sosyalist yapmayacaktı. *Edebiyat ve Devrim*, sosyalist bir toplum için sağlık taraması olarak

düşünülebileceği gibi diğer taraftan da devrimci bir toplum için ilham veren bir yönerge niteliği taşıyordu. Sosyalist bir toplum “Hislerin hünerle denetim altına almayı, içgüdülerin bilinçliliğin zirvelerine taşımaya ve onları saydamlaştırmayı, iradesinin tellerini gizli koridorlara doğru genişletmeyi ve böylece kendini yeni bir düzleme yükseltmeyi, daha yüksek bir sosyal biyolojik tür yaratmayı ve tabiri caizse bir süper insan yaratmayı” amaç haline getirmeliydi.

Edebiyat ve Devrim, “...Sanat kendi yolunu kendi yöntemleriyle yine kendisi açmalıdır. Sanatın yöntemleri, Marksizm’in yöntemleriyle aynı değildir. Parti, proletaryayı yönetiyorsa da tarihsel süreci yönetemez. Partinin,

doğrudan doğruya ve zorlayarak aldığı kararlar vardır. Sadece işbirliği yaptığı ve cesaretlendirdiği alanlar vardır. Nihayet, sadece yön verdiği alanlar vardır. Sanat, partinin komut vermeye çağırıldığı bir alan değildir” diyordu. Troçki, sanatın bağımsızlığına bu sözlerle vurgu yapıyordu.

Edebiyat ve Devrim için, olması gereken somuttur. Bir toplumun estetik gelişimine bakarak, o toplum hakkında çok şey söylenebilir...

‘MAVİ EV’

1938 yılına gelindiğinde sürrealizmin kurucusu Andre Breton ve Troçki, Diego Rivera ve Frida Kahlo’nun ‘Mavi Ev’inde bir araya geldi. Dünyayı dönüştürmenin ve hayatı

değiştirmenin birbirlerine bağlı olduğunu dördü de biliyordu. Troçki, Bolşevik liderler arasında kültürel gelişime en duyarlı olanlar arasındaydı. Breton ve dostlarının, Stalin karşıtı tutum içinde olmaları Troçki ile birden fazla bir araya gelmelerine neden oldu. Bazı konularda anlaşamaları bile ortak bir zeminde birleştiler: **“Sanatın insanlığın özgürleşmesi açısından önemi...”**

Bu uzun sohbetler bir manifestonun hazırlanması gerekliliğini ve sanatçılar federasyonunun oluşması fikrini olgunlaştırdı. ‘Manifesto’yu, Breton yazacaktı. Breton’un yazdığı Manifesto’yu Troçki eklemeler ve çıkartmalarla düzenledi. Bağımsız Bir Devrimci Sanat İçin bildirgesi yayınlandı.

Bildiri, **“Her tür modern teknikle silahlanmış gerici güçlerin... Nazi Almanya’sında ve SSCB’de bilimin, sanatın ve her türden entelektüel yaratımın durumu katlanamaz hale gelmiştir”** ile başlıyordu.

Troçki’nin kaleme aldığı bölümde, **“Gerçek sanat, yani önceden hazır modeller etrafında çeşitlemeler yapmakla yetinmeyen, günümüz insanının ve insanlığın içsel gereksinimlerine bir ifade vermeye çalışan sanat, devrimci olmak, yani toplumun eksiksiz ve köklü biçimde yeniden inşasını, salt entelektüel yaratıcılığı ona köstek olan zincirlerinden kurtarmak ve tüm insanlığın geçmişte ancak kimi dâhilerin ulaştığı mertebelere yükselmesini sağlamak için bile olsa, istemek durumundadır”** diyordu. Sanatı insanın yükselişinin vazgeçilmez bir aracı olarak görüyordu.

Manifesto “Sanatta tam serbestlik” ilkesine vurgu yapıyordu. Troçki, **“Eğer devrim maddi üretici güçlerin gelişimi için sosyalist bir merkezi plan**

“...Parti, proletaryayı yönetiyorsa da tarihsel süreci yönetemez. Partinin, doğrudan doğruya ve zorlayarak aldığı kararlar vardır. Sadece işbirliği yaptığı ve cesaretlendirdiği alanlar vardır. Nihayet, sadece yön verdiği alanlar vardır. Sanat, partinin komut vermeye çağırıldığı bir alan değildir.”

rejimi kurmak zorundaysa entelektüel yaratıcılık için, hem de en başından beri, anarşist bir bireysel özgürlük rejimi düzenlemek ve temin etmek zorundadır. Hiçbir otorite, hiçbir baskı, en küçük bir komut izi bile olmamalıdır bunda!” diyordu. Dahası, bildirgenin son paragrafında, sanat alanında “Marksistlerle anarşistlerin el ele yürüyebileceği” vurgulanıyor, ‘Uluslararası Devrimci Sanat Federasyonu’nun kurulması için çağrıda bulunuluyordu. Ve bu önemli bildiri, **“Devrim için sanatın bağımsızlığı, sanatın nihai özgürleşmesi için devrim!”** sözleriyle son buluyordu.

Ne var ki, söz konusu dönem uluslararası bir sanatçı cephesi kurulmasına hiç de elverişli değildi, silahlar konuşmaya başlayınca kalemlerin sesi duyulmaz oldu...

GERÇEK SANAT VE DİĞERLERİ

Troçki, **“Gerçek sanat, yaşanan gerçekliğe karşı bilinçli ya da bilinçsiz, etken ya da edilgin, iyimser ya da kötümser bir karşı çıkışı içinde taşır”** diyordu. Sanatı devrimin bir itici gücü olarak görüyordu. Bunun için sanatın sonsuz özgürlüğünü savunuyordu.

Tarih bunun tersini de gösterdi. ‘Sanat’ın ipleri egemenler tarafından karşıdevrimin ellerine de alınabiliyordu. 20. Yüzyıl boyunca her gerici rejim, her savaş kışkırtıcısı, her diktatör kendine ‘sanatçı’ diyenler içinden belli kesimleri kendi yanında seferber etti. Medyanın yaygınlığı ve etkisi arttıkça ‘sanat’ popülerleşti, popülerleşen o alanda karşıdevrimin hizmetine girmeye hazır ‘sanatçı’ sayısı da giderek arttı.

Saraylara bakın, kalabalığı görürsünüz...

Ada, Troçki, dün, bugün...

Troçki sabah güneş doğmadan 'sert adımlarla' sahile iner, rıhtımdan arkadaşı usta balıkçı Haralambos (Davulas) ile balığa çıkarmış. 15 Temmuz 1933 tarihinde Türkiye'den ayrılmadan önce yazdığı makalesinde Büyükada için "Büyükada bir dinginlik ve unutkanlık adası" diyor...

Didem Berkes

Troçki'yi hatırladığımızda, İstanbul'daki sürgün yılları, burada yazdığı kitaplar ve Büyükada Nizam Mahallesi sahilinde bulunan Sivastopol Köşkü'nü de hatırlıyoruz ister istemez. Troçki, İstanbul'daki sürgün yıllarında Büyükada'da Sivastopol Köşkü'nü kiraladı ve karısı Natalya ile 4,5 yıl burada yaşadı. Günümüzde yarı yıkık haldeki Sivastopol Köşkü (Troçki'nin evi) Büyükada Çankaya Caddesi'nden kuzey sahiline uzanan Hamlacı Sokağı'nda yer alıyor. Köşkün

yıkılmamış hali iki katlı, kâgir duvarlı ve ahşap döşemeliydi. Neogotik mimarisi ile hayranlık uyandıran, bir zamanlar Andrikopulo-Triandafilidis sayfiyesi olarak bilinen köşkün, setler halinde deniz kıyısına kadar inen geniş bir bahçesi, bahçenin alt tarafında ise küçük bir rıhtımı var...

İşte bu rıhtımda iki balıkçı teknesi her daim bağlı durmuş. Troçki sabah güneş doğmadan 'sert adımlarla' sahile iner, bu rıhtımdan arkadaşı usta balıkçı Haralambos (Davulas) ile balığa

çıkarmış. Bir koruma ve bir polis öbür kayıkla onları izlemiş. Troçki, 15 Temmuz 1933 tarihinde Türkiye'den ayrılmadan önce yazdığı makalesinde Büyükada için "Büyükada bir dinginlik ve unutkanlık adası" diyor. Burada geçirdiği vaktin hatırı sayılır kısmında balık tuttuğunu ve ıstakoz avladığını anlıyoruz. O zamanlar denizden balık ve ıstakoz fişkırıyormuş!.. Akillas Millas'ın Büyükada kitabının kapağında iki ıstakozun arasından görünen ada manzarası şeklinde bir kartpostal var, hemen onu hatırlıyorum.

Efsane kartpostal çok şey anlatıyor. Troçki'nin balıkları, ıstakozları, efsane balıkçıları artık yok. Eskiden kumsal olan, şimdi adı 'kumsal', kendi beton olan bölgede balıkçı tekneleri bağlı duruyor, hiç balığa çıkmıyorlar, orada bir çay bahçesi var, bu teknelere bakıp eski günleri hayal ediyoruz.

"Büyükada elde kalemle çalışmak için çok güzel bir yer" diyor Troçki. 1929-33 yılları arasında adalar ıssızmış, özellikle kışları. Otomobil yok, telefon yok, tiyatro, sinema yok, uygarlıkla tek bağlantıları postaymış. Troçki yazarak, okuyarak, balık tutarak, bazen diğer adalara tavşan avlamaya giderek sakin bir sürgün hayatı yaşamış. Şimdiye kıyasla 'ıssız' diyebiliriz rahatlıkla ama 1930 yıllarında Büyükada yazlık mekan olarak çok popüler bir yermiş. Mustafa Kemal Atatürk adaları ziyaret etmişti. İsmet İnönü Heybeli Ada'da tütün tüccarı Mavromati'nin evine yazlığa gelmişti. Yahya Kemal Beyatlı'nın 'Aşk ve Şehvet alanları' olarak tasvir ettiği adalarda birçok şair ve edebiyatçı kalmış. Ankara ve İstanbul sosyetesinden diplomat ve politikacı Türk aileler de yazlarını Büyükada'da geçirirlermiş.

Troçki'nin evinin önünden geçerken köşkün eski halini ve onu anmamak elde değil, onu sahilden balığa çıkarken, parklarda kitaplarını yazarken hayal ediyorum. "Eşeklerin anırması insanın sinirlerini yatıştırıyor" diyor. Şimdi eşeklerin anırması duyulmuyor, eşekler, Lunapark mevkiinde müşteri bekliyor. Parklar, sokaklar kalabalık, çiçek kokularıyla çöp kokuları birbirine karışıyor, devletin onlarca arabası, kamyonlar gelip geçiyor sokaklardan, akülü arabalar, motorlar insanlara çarparak ilerliyor, atlar telaşla turistleri taşıyor. Onun bahsettiği dinginlik, sakinlik artık kışın bile yok.

Adalar yaz-kış hayat dolu, büyükler işe, çocuklar okula gidiyor. Ben çocukken adaya geldiğimizde Rumca ve Ermenice duyardık, bu diller Ada sokaklarında duyulmuyor artık.

Troçki, "İstakozlar bol olsa da ekonomik kriz yüzünden satılmıyor," diyor. Ekonomik kriz dün de varmış, bugün de var. Ada hâlâ yeşil ve çiçekli. Ada hâlâ popüler. Hala aşk adasıyız, gençleri el ele yürürken, çiçeklerin altında gizlice öpüşken görmek beni çok mutlu ediyor. Güzel köşklere, binalardan bazıları iyi durumda, bazıları yok olmak üzere. Bize geçmiş günleri, bizden önceki ada halkını hatırlatan Troçki'nin evinin ve bazı tarihi yapıların yok olmak üzere olması hepimizi

üzüyor, bu köşkün müzeye dönüştürülmesi için büyük bir istek var ama bir gelişme olmuyor. Deniz kenarında, bahçeli çok değerli bir arazisi olan köşkün orijinalini tekrar inşa etmek, içini müze haline getirmek çok pahalı olmalı, içinden çıkamadığımız ekonomik krizin gölgesinde bu masrafı yapmaya gönüllü bir kişi, kurum, kuruluş olur mu?.. Belirsiz...

Kaynak: Akillas Millas Büyükada Prinipo, Ada-i Kebir adlı kitap. (Adalı yayımları)

Leon Troçki, "Haralambos (Büyükada'dan Ayrılırken), AltÜst Dergisi 30 (Haziran 2019). Makale

Şehrimizde bulunan M. Troçki Büyükadada balık avı ile meşgul olmaktadır. Yukarıki resim Troçkiyi büyük bir levreği tutarken gösteriyor.

kurtarılmış ifâdeyi ararken...

güz yüzeyiz ve denen o ki:
yerlerimize çakılıyız
birimiz mutlaka fena şüpheleniyor
öbürümüzün hiç şüphesi
olmamasından

sana doğru uçuyorum
korkma, çarpmayacağım
sana doğru süzülüyorum
bakıyorsun, duyuyorsun
dinliyor musun?
sana yollandım ama
varamıyorum

kelimelerin kulakları yok
onlara nereye gideceklerini
anlatamıyorum

söz olur olmaz
kanatları çıkıveriyor
sonra istedikleri yere kaçıyor
sözümüne beni taşıyan
kelimeler

bana doğru uçuyorsun
kanatların arasında
endişeli bakışlarla
ulaşamamaya fitriyorsun
bu kadar az mı vaktimiz?
sordukça çoğalıyor halbuki
içim açık dinliyorum
varmanı bekliyorum
zamanları kuşların kalesi
büyük ağaçların altına

yüz yüzeyiz ve sâdece
bir ağızdan eski bir şarkı
yeniden söylenecek

belki bu sefer
ayrılıp kendilerimize dönmeden
belki bundan sonra hiç
oralara dönmeyerek
bu yeni yerde
artık birlikte
kuşkusuz deneyebiliriz
yapılması imkânsız görüneni
ve öyle denileni

batuğ evcimen
2019, beş ağustos, emektar sokak

“Révolution (Devrim)”, Hélène Messier